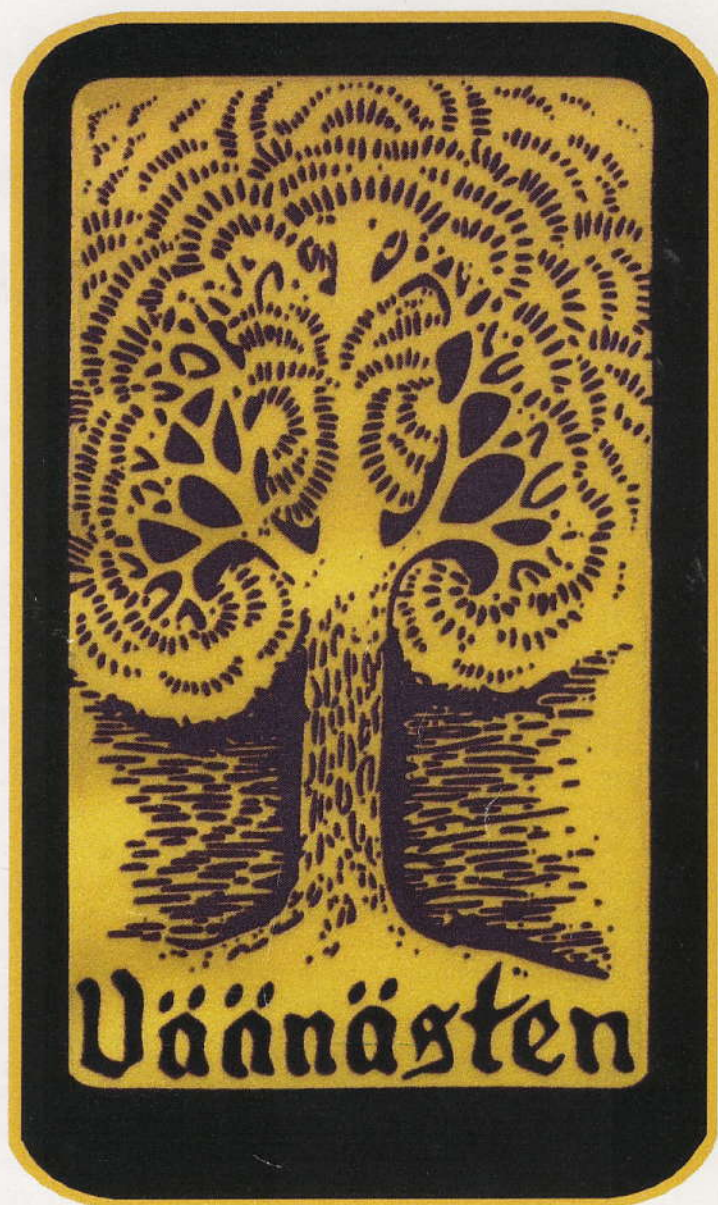

No. 13 - 2006

Sukupuu

Sisällys

- 1 Esimiehen tervehdys, Pentti Väänänen
- 2 Professori Veikko Väänänen muistolle, Kyösti Väänänen
- 4 Kunnallisneuvos Aarre J. Väänänen muistolle, Kyösti Väänänen
- 6 FM Terttu Väänänen 90-vuotta
- 7 On kaekonna rannoilta raaha, Marja Linnove
- 8 Väänästen sukuseuran kunniajäsenet, Pentti Väänänen
- 10 Sukututkija Assar Väänänen, Pentti Väänänen
- 12 Majuri evp. Jouko Kaarlo (Kalle) Väänänen, Pentti Väänänen
- 14 Teologian tohtori, dosentti Kyösti Väänänen, Pentti Väänänen
- 16 Sukukokous Pekka Vesaisen jalanjäljillä Oulussa, Assar Väänänen
- 18 Runo Oulun kokouksesta 2002, Eila Vimpari
- 19 Pakina Oulun kokouksesta 2002, Kaisa-Leena Väänänen
- 21 150 Väänäs-sukuista Muuruveden sukukokouksessa, Pentti Väänänen
- 22 Näkymätön Viänänen, Jope Pitkänen
- 23 Kuvasivut
- 26 Väänäsiä Reittiön koululla Nilsiässä elokuussa 2006, Pentti Väänänen
- 28 Muistoja Väänäs-sukulaisten tapaamisesta Muuruvedellä 2005, Marja-Leena Ketola
- 30 Sarjakuvapiirtäjä Jope Pitkänen, Pentti Väänänen
- 31 Väänästen näkymättömät juuret, Pentti Väänänen ja Pentti Väänänen
- 33 Renkipoika Savosta ja tyttö Sotkakosken törmältä, Annikki Vuoti
- 35 Sukuseuran piällysmiehet, julkaisutoimikunta
- 40 Kööpenhaminan kuulumisia, Marjatta Liljeström
- 41 Savosta ja sodasta, Pentti Väänänen
- 42 Viänästen sukuvirsj, Kalle Väänänen
- 43 Näkymätön Viänänen, Jope Pitkänen
- 44 Väänästen sukuseura ry:n säännöt
- 46 Väänästen sukuseuran hallitus tiedottaa, Marjatta Liljeström ja Pentti Väänänen
- 47 Väänästen Sukuseura ry:n yhdestoista sukukokous Ristiinassa 1999, Markku Väänänen
- 48 Amerikan Väänäset kolmessa polvessa juurillaan Reittiöllä, Eila ja Tauno Väänänen
- 50 Assar Väänänen palkittiin vuosikokouksessa Lahdessa, Pentti Väänänen

Julkaisija:

Väänästen Sukuseura ry

Toimitus

Päätoimittaja:

Pentti Väänänen

Julkaisutoimikunta:

Riitta Mäkinen

Marjatta Liljeström

Annikki Vuoti

Taitto:

Olli Salo, Olé Media, Tampere

Painopaikka:

Cityoffset Oy, Tampere

Sukuseuran hallitus

Esimies:

Pentti Väänänen, Tampere

040-7217605

Ensimmäinen varaesimies:

Juhani Väänänen, Helsinki (Pietari)

Toinen varaesimies:

Sinikka Aaltonen, Helsinki

Hallituksen jäsenet:

Jari A. Väänänen, Kuopio

Heini Kapanen, Helsinki

Pentti Väänänen, Oulu

Hallituksen varajäsenet:

Markku Väänänen, Nilsiä

Marjatta Liljeström, Kauniainen

Markku Väänänen, Pieksänmaa

Sukuseuran sihteeri:

Marjatta Liljeström

040-5043138

Taloudenhoitaja:

Jari A. Väänänen

044-5285500

Väänästen Sukuseura ry

Kotikatu 6 E 11

33710 Tampere

www.vaanastensukuseura.fi

Esimiehen tervehdys

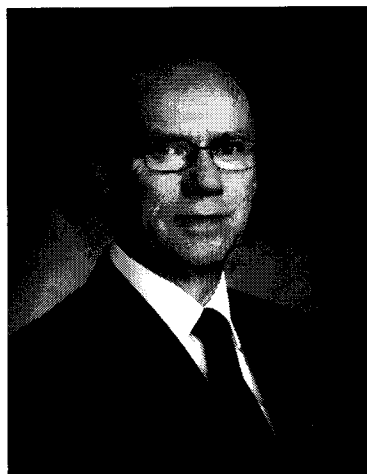
Edellisen Väänästen sukupuun julkaisemisesta on kulunut yksitoista vuotta. Numerot 1–11 julkaistiin vuosina 1945–95 erikseen myytävänä painoksina. Numero 12 on Assar Väänäsen kirja *Väänästen varsiteiltä*. Sukuseura on päättänyt, että Väänästen sukupuu on jatkossa sukuseuran jäsenlehti, joka jaetaan kaikille jäsenmaksunsa maksaneille sukuseuran jäsenille.

Väänänen on yksi Savon suursuvuista, joita löytyi 1800-luvun lopulla 122 Savosta. Sukumme on levinnyt Mikkelin ja Juvan seuduilta ensin Pohjois- ja Itä-Savoon sekä Oulun seudulle ja lopulta ympäri maata. Tällä hetkellä Väänäsiä asuu jo eri puolilla maapalloa.

Sukututkimus on käynnistynyt vaihtelevalla innokkuudella. Sukuhaaroittain on saatu niin paljon tietoa, kuin on pystytty käsittelemään. Toivottavasti into säilyy ja joissakin sukuhaaroissa vielä voimistuu. Tarvitsemme lisää kirkonkirjojen ja muiden lähteiden tutkijoita, tietojen tallentajia sekä kirjojen kirjoittajia. Tietojen keräämistä vauhditetaan ensi vuonna paikallisilla kokoontumisilla. Tavoitteena on saada ainakin yhdestä sukuhaarasta kirja vielä tällä vuosikymmenellä.

Väänästen Sukuseura on perustettu 14.11.1937, joten vuosi 2007 on juhlavuosi. Sukuseuran keskeisiä perustajia olivat Helsinkiin töihin ja opiskelemaan muuttaneet savolaiset Väänäset. He halusivat säilyttää juurensa ja sitteensä Savoon sekä pitää yhtä suuressa maailmassa. Seuran 70-vuotisjuhlaa on tarkoitus juhlaa 1930-luvun tapaan marraskuun 19. päivänä Helsingissä.

Sukuseuramme onkin vanhimpia sukuseuroja ja Väänästen sukupuu on yksi vanhimmis-

ta sukujulkaisuista ellei vanhin. Nämäkin asiat selviävät seuran historiikin valmistuttua 70-vuotisjuhlaan.

Väänäsiä on Suomessa noin 5000. Luku kasvaa varmaankin tuhannella, kun siihen lisätään avioliiton kautta nimensä vaihtaneet. Tätä taustaa vasten sukuseuran alle 300 hengen jäsenmäärä tuntuu pieneltä. Kaikki 15 vuotta täyttäneet Väänäset ja Väänäs-sukuiset voivatkin liittyä sukuseuran jäseniksi. Jäseneksi liittymisessä ja muissakin asioissa sukuseurasta saa parhaiten tietoa seuran Internet-sivuilta www.vaanastensukuseura.fi sekä seuran tiedotteista.

Lämpimät kiitokset tämän lehden valmistamiseen myötävaikuttaneille ja aineistoa toimittaneille henkilöille.

Toivotan lehden lukijoille Hyvää Joulua ja onnea vuodelle 2007

Pentti Väänänen
Esimies

Väänästen sukuseuran neljäs kunniajäsen

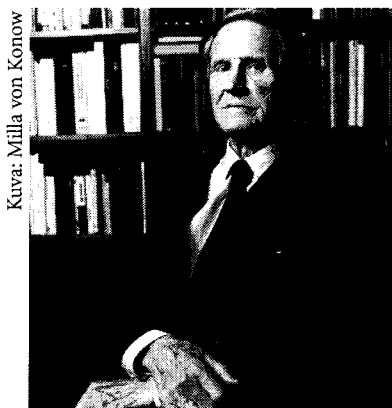
Professori Veikko Väänänen muistolle

28.11.1905—1.6.1997

Siilinjärvellä 4. elokuuta 1996 pidetty Väänästen kymmenes sukokokous kutsui sukuseuran neljänneksi kunniajäseneksi filosofian tohtori Veikko Ilmari Väänänen. Helsingin yliopiston romaanisen filologian professori Veikko Väänänen oli syntynyt Mikkeliissä 28. marraskuuta 1905 ja kuoli Helsingissä 91-vuotiaana 1. kesäkuuta 1997.

Väänästen Sukuseuran ensimmäistä johtokuntaa sukuseuran perustavassa kokouksessa Helsingissä 14. marraskuuta 1937 valittaessa silloinen filosofian maisteri Veikko Väänänen oli valittu sukuseuramme ensimmäiseksi varaesimieheksi. Valinta oli uudistettu heinäkuussa 1939 Kuopiossa pidetyssä Väänästen ensimmäisessä sukokokouksessa, kun kuukausi tuon perustavan kokouksen jälkeen Helsingin yliopistossa tohtoriksi väitellyt Veikko Väänänen oli valittu sääntöjen edellyttämällä tavalla samaan luottamustehtävään.

Hän oli tässä tehtävässä koko sen ajan, minkä hän sukuseura-aktiivina osallistui seuramme toimintaan ja seura oli ylipäätään toiminnassa 1930- ja 1940-luvulla. Sotavuosina sukuseuran toiminta oli ollut kokonaan pysähdyksissä, mutta se oli sitten uudelleen käynnistynyt joulukuussa 1944. Heinäkuussa seuraavana vuonna oli pidetty Väänästen toinen sukokokous taas Kuopiossa ja siinä Helsingin yliopiston romaanisen filologian vt. professori Veikko Väänänen oli valittu uudelleen sukuseuran ensimmäiseksi varaesimieheksi. Seuraavan vuoden keväällä sukuseuran esimies lehtori Oskari Väänänen (k. 28.1.1962) oli muuttanut Mikkeliin uuteen virkapaikkaan eikä enää ollut tilaisuudessa hoitamaan esimiehen tehtäviä, vaan ne olivat jääneet ensimmäisen varaesimiehen hoitoon. Sukuseuran arkistossa säilyneiden asiakirjojen mukaan seuran

Kuva: Milla von Konow

Veikko Väänänen.

johtokunta oli päättänyt 16. helmikuuta 1947 esittää seuraavalle vuosikokoukselle ja sukokokoukselle professori Veikko Väänänen valitsemista sukuseuran esimieheksi ja saman vuoden marraskuussa pidetyssä sukuseuran 10-vuotisjuhlakokouksessa Veikko Väänänen oli toiminut kokouksen puheenjohtajana. Tuon juhlan jälkeen seuran toiminta oli kuitenkin taas lamaantunut ja se oli kokonaan pysähdyksissä yli 16 vuoden ajan. Näin ollen keväällä 1947 suunniteltu Väänästen kolmas sukokokous pidettiin vasta 9. elokuuta 1964 varatuomari O. P. Väänänen (sittemmin Väänästen Sukuseuran viidennen kunniajäsenen) puheenjohtajana ja hänet valittiin sukuseuran esimieheksi.

Professori Veikko Väänänen elämäkertatiedoista käy ilmi, ettei hänellä kansainvälistä mainetta niittävänä tiedemiehenä ollut noina vuosina eikä myöhemminkään nousujohteisella työurallaan mahdollisuuksia enää järjestöaktiivina osallistua sukuseuran toimintaan. Hän oli vuodesta 1948 lähtien pitkiä aikoja tutkimus- ja opetustehtävissä ulkomailla, alkuun luennoitsijana Louisianan valtionyliopistossa Amerikan Yhdysvalloissa v. 1948-49 ja myöhemmin mm. Strasbourgin yliopistossa Ranskassa.

Professori Veikko Väänänen varaesimieskaudelta on kuitenkin aihetta tässä yhteydessä mainita, että tuona aikana sukuseuramme aloitti julkaisutoimintansa. Tämän sukuseuramme aikakauskirjan *Väänästen sukupuun* neljä ensimmäistä numeroa ilmestyivät 1945-46 ja Veikko Väänänen kirjoitti Italiaan suuntautuneisiin opinto- ja tutkimusmatkoihinsa liittyen artikkelin *Vähäinen muistelmia appelsiinien ja makaronien maasta*. Se on julkaistu 1945 ilmestyneessä Väänästen sukupuussa n:o 2 (s. 84-86).

Sukuseuramme neljäs kunniajäsen oli syntynyt, kuten edellä jo mainittiin, Mikkelissä 28. marraskuuta 1905. Hänen vanhempansa olivat tukkiasioitsija Aleksanteri Väänänen ja metsänvartijantytär Johanna Fredrika Pöllänen. Tultuaan ylioppilaaksi Mikkelin lyseosta 1924 Veikko Väänänen oli Helsingin yliopistossa saksaa, latinaa ja ranskaa opiskeltuaan suorittanut filosofian kandidaatin ja lisensiaatin tutkinnot ja väitellyt tohtoriksi 18. joulukuuta 1937. Hänen Suomalaisen Tiedeakatemian toimitusten sarjassa ilmestynyttä väitöskirjaansa *Le latin vulgaire des inscriptions pompéiennes* on luonnehdittu urauurtavaksi analyysiksi Pompejin piirtokirjoitusten kansanomaisesta kielestä ja se oli tehnyt hänestä kerralla kansainvälisesti kuuluisan rahvaanlatinan asiantuntijan. Vuonna 1963 Veikko Väänänen julkaisi tutkimusalan perusteoksen *Introduction au latin vulgaire*. Molemmista kirjoista otettiin useita painoksia ja jälkimmäinen teos käännettiin myös espanjaksi ja italiaksi. Professori Väänänen paneutui tutkimuksissaan myös romaanisten kielten syntyyn ja varhaisvaiheisiin, julkaisi keskiaikaisia tekstejä ja häntä kiinnosti erityisesti sanastontutkimus. Hän toimi tutkimusalan useiden tieteellisten seurojen johtotehtävissä ja sai työstään arvostettuja kunniapalkintoja. Maineikkaana, kansainvälisesti tunnettuna ja arvostettuna latinan ja romaanisten kielten tutkijana hänet kutsuttiin luennoitsijaksi yliopistoihin maailman eri puolille ja monien arvostettujen ulkomaisten tieteellisten seurojen ja tiedeakatemioiden jäseneksi. Hänen usein kuivan huumorin höystämät

luentonsa ja esitelmänsä keräsivät vuodesta ja vuosikymmenestä toiseen täysiä saleja kiinnostuneita kuulijoita. Hän oli myös Toulousen ja Bukarestin yliopistojen kunniatohtori.

Sukuseuramme kunniajäsen Veikko Väänänen oli vuodesta 1933 avioliitossa amerikkalaissyntyisen B. A. (Bachelor of Arts) *Helen Mary Goldthwaitin* (s. 1905, k. 1993) kanssa. Avioliitto oli lapseton ja aviopuoliset perustivat Suomen kulttuurirahaston yhteyteen nimikkorahaston, josta myönnetään apurahoja romaanisten kielten tutkijoille.

Professori Veikko Väänänen huolehti määrätietoisesti fyysisestä kunnostaan elämänsä loppuun asti. Hän harrasti säännöllisesti kuntoliikuntaa, muun muassa holkkaaamista, hiihtoa ja kalastusta. Tieteellinen uteliaisuus, jatkuva tutkimustyö ja siihen liittyen vankka itsekuri pitivät hänet henkisesti vireänä. Hän oli tutkijana aktiivinen ja tuottelias viimeisiin elinpäiviinsä asti ja seurasi yksityiskohtaisen tarkoin kielitieteen kehitystä myös kansainvälisiin konferensseihin osallistuen ja pitäen yhteyttä nuorempiin tutkijapolviin. Vähän ennen kuolemaansa hän sai valmiiksi tutkielman Turun akatemian ylioppilaiden 1600-luvulla muistiinmerkitsemistä latinankielisistä sananlaskuista.

Professori Veikko Väänänen, kansainvälistä mainetta runsaasti niittäneen, monipuolisesti ansioituneen tutkimusalan eturivin tiedemiehen, Väänästen Sukuseuralle 12. elokuuta 1996 lähettämä kiitoskirje välittömästi sen jälkeen, kun hän oli saanut tiedon sukuseuran kunniajäseneksi kutsumisesta, ansaitsee tulla tässä yhteydessä sanataarkasti julkaistavaksi näytteenä siitä, miten ”vanhan tyylin” kohtelias herrasmies osasi asettaa sanansa huomionosoituksesta kiittäessään: *Arvoisa Puheenjohtaja:*

Osallistumatta moneen vuoteen Väänästen Sukuseuran toimintaan, olen yhtä kaikki voinut ohjelmien ja vuosikertomusten avulla olla mukana seuran elämässä. Arvostan suuresti sosiaalista ja kulttuurillista työtä, jota Sukuseuramme on eri muodoissa jatkuvasti ja aktiivisesti har-

joittanut. Sitäkin arvokkaampana pidän kunnianosoitusta, jonka sukuseuran johtokunta on päättänyt minulle ehdottaa. Sukuseuran päätös kutsua minut kunniajäsenekseen kuuluu elämäni merkkitapahtumiin.

Toivotan sydämellisesti Väänästen Sukuseuralle ja erityisesti sen johtokunnalle valoisaa ja tuloksekasta tulevaisuutta.

Veikko Väänänen

Kunniajäsenemme leksikologiin tutkimuksiin liittyy myös hänen viimeinen yhteydenottonsa Väänästen Sukuseuraan, näiden rivien kirjoittajalle (sukuseuramme tuolloiselle esimiehelle) ”parhain joulun toivotuksin 1996” elämänsä viimeisen joulun alla lähettämänsä aikakauskirjassa Virittäjä julkaisemansa filologinen artikkeli, joka liittyy erään raamatuntekstin kääntämisen problematiikkaan.

Kyösti Väänänen

Väänästen sukuseuran kuudes kunniajäsen

Kunnallisneuvos Aarre J. Väänäsen muistolle

10.2.1919—19.8.2003

Ristiinassa 8. elokuuta 1999 pidetty Väänästen yhdestoista sukukokous kutsui sukuseuran kuudenneksi kunniajäseneksi maanviljelijä, kunnallisneuvos Urho Aarre Jordan Väänäsen. Hän oli syntynyt Kuopion pitäjän (nykyään Siilinjärven) Kehvolla Haapalahden Uusitalon isännän Kalle Fredrik Väänäsen (1869-1927) - vanhan perintötilan yhdenentoista peräkkäisen Väänäs-sukuisen isännän - ja Ilmi Elina Jukosen (1878-1953) nuorimpana lapsena ja ainoana poikana 10. helmikuuta 1919. Kunnallisneuvos Aarre J. kuoli Siilinjärvellä pitkäaikaisen ankaran sairauden murtamana 84 vuoden iässä 19. elokuuta 2003.

Käytyään viisi luokkaa Kuopion lyseota ja Suomenjoen maamieskoulun Aarre J. Väänänen oli aloittanut opiskelun Kurkijoen maatalousopistossa ennen talvisotaa. Opinnot olivat sitten sodan takia keskeytyneet ja osallistuttuaan sekä talvi- että jatkosotaan Aarre Väänänen oli kotiutettu JR 2:n 1.pataljoonasta viestiupseerina 30. marraskuuta 1944. Hän oli saman vuoden keväällä opintolomalla suorittanut agrologin tutkinnon ja aloitti työt maanviljelijänä kotitalallaan joulukuun 1. päivästä 1944.

Työnsä ohessa hän toimi lukuisissa luottamus- ja hallintotehtävissä, erityisesti maa-

Aarre J. Väänänen

taloustuottajien luottamusmiehenä. Kuopion seudun tuottajayhdistyksen puheenjohtajana hän oli yli 20 vuotta, Maataloustuottajain Pohjois-Savon liiton johtokunnassa ja useissa Maataloustuottajain Keskusliiton (MTK:n) valtiokunnissa ja Pellervo-Seuran valtuuskunnan jäsenenä kahden vuosikymmenen ajan. Merkkittävän panoksen maakunnan energihuollon kehittäjänä Aarre J. Väänänen antoi toimiesaan Savon Voima Oy:n hallituksen puheenjohtajana 21 vuotta aina vuoteen 1994 asti. Edelleen hän oli mukana säästöpankin, vakuutusalan ja osuuskauppaliikkeen keskeisissä hallintoelimityksissä.

Kunnallisessa päätöksenteossa maanviljelijä Aarre J. Väänänen oli niin ikään hyvin aktiivinen osanottaja ja arvostettu kunnallispoliitikko ja tunnustukseksi mittavista ansioistaan hän sai kunnallisneuvoksen arvonimen v. 1978. Kuopion maalaiskunnan vaikutusvaltaisena kunnanvaltuutettuna hänellä oli keskeinen rooli neuvoteltaessa Kuopion kaupungin ja maalaiskunnan alueliitoksen yhteydessä Kehvon ja Väänälänrannan kylien liittämisestä Siilinjärven kuntaan. Aarre J. Väänänen toimi kunnanvaltuustossa viisi peräkkäistä valtuustokautta ja osallistui aktiivisesti myös seurakuntatyöhön.

Aarre J. Väänänen oli Väänästen Sukuseuran toinen varaesimies v. 1964-81 ja ensimmäinen varaesimies v. 1981-99. Hänen Väänästen Sukuseuran 50-vuotisjuhlassa Runnin terveyskylpylässä 8. elokuuta 1987 pitämänsä tervehdyspuhe on julkaistu Väänästen sukupuussa n:o 10 vuonna 1988 otsikolla *Menneiden sukupolvien työtä arvostetaan ja kunnioitetaan* ja hänen sukujuuriaan ja kotitilansa vaiheita käsittelevä artikkelinsa *Muistelmia ukistani Eerik Jordan Väänäsestä (1824-1906) ja isästani Kalle Fredrik Väänäsestä (1869-1927)* Väänästen sukupuussa n:o 11 vuonna 1995. Isännöimänsä Kehvon Haapalahti-Uusitalon 450-vuotisjuhlavuonna 1996 hän kirjoitti kotitalonsa ja sen isäntäväkien vaiheita sanoin ja kuvin esittävän historiikin *Haapalahti-Uusitalo R: no 15 ja Pettäisenmäki R: no 18 maakirjatalojen vaiheista*, joka ilmestyi painosta upeana isokokoisena, runsaasti kuvitettuna kirjana v. 1999.

Väänästen Sukuseuran kunniajansen, 35 vuoden ajan sukuseuramme johtokunnassa varaesimiehenä toiminut Urho Aarre Jordan Väänänen oli voimainsa päivinä hyvin monitahoisesti aktiivinen vaikuttaja kotiseudullaan, kotimaakunnassaan ja tässä suomalaisessa yhteiskunnassa sen monella sektorilla. Muistelen tässä häntä, hänen henkilökuvaansa ja elämäntyötään hieman lyhennellen hänen hautausiunaamisensa jälkeen Siilinjärven seurakuntakeskuksessa järjestetyssä muistotilaisuudessa pitämäni muistopuhetta.

Tulin tuntemaan Aarre Väänäsen lähemmin kesästä 1967 lähtien, siis vajaat neljä vuosikymmentä sitten. Olimme jatkuvassa vuorovaikutuksessa ja yhteydessä keskenämme, kun samanaikaisesti olimme 32 vuotta sukuseuramme johtokunnassa ja pitkään myös esimiehistössä. Toki sukuseuramme kokousvälit olivat aika ajoin harvanlaisia, mutta jatkuvuus kyllä kaikkien asioiden osalta säilyi. Tässä yhteydessä ansaitsee maininnan myös, että Väänästen Sukuseuran järjestämä Väänästen viides sukukokous pidettiin Pirkko ja Aarre Väänäsen isännöimällä Kehvon Haapalahden Uudella Paikalla (Haapalahti-Uusitalon pihapiirissä) 1. elokuuta 1970 ja vielä 17 vuotta myöhemmin Runnin kylpylässä pidetyssä sukuseuramme 50-vuotisjuhlassa ja samalla Väänästen yhdeksännessä sukukokouksessa Aarre oli aktiivisesti mukana järjestelyissä ja kuten jo on mainittu, tervehdyspuheen pitäjänä.

Muistellessani kunnallisneuvos Aarre J. Väänästä muistelen Pohjois-Savon ensimmäisiin asuttajiin kuuluneen yhteisen esi-isämme, näillä seuduilla 1540-luvulta lähtien eläneen ja maata viljelleen lautamies Antti Väänäsen jälkeläistä ja Kehvon Haapalahden isäntää yhtäjaksoisesti kahdennessatoista peräkkäisessä miespolvessa. Muistelen häntä erityisesti suomalaisen ja pohjoissavolaisen talonpoikaiskulttuurin esimerkillisenä, etten sanoisi valovoimaisena edustajana. Painotus on tällöin yhdyssanan talonpoikaiskulttuuri molemmilla osilla. Kulttuuri on aina perimmältään henkinen asia. Kehvon Haapalahden vanhaisäntä oli vuosisataisen kulttuuriperinnön tietoinen, valistunut vaalija, isäntä loppuun asti, määrätietoinen ja luja, oikeana pitämissään asioissa peräänantamaton ja samalla myötätuntainen lähimmäinen, kanssaeläjä, huumorintajuinen, meidän kaikkien yhteisen raadollisuutemme tuntemuksesta lähtevää yhteisöllistä, mielellään myönteisiä ihmissuhteita rakentavaa huumoria viljelevä hauska seuramies silloin, kun sen aika oli, asioissa taas asiallinen, jos kohta epäolennaisuuksissa joustavakin.

Aarre Väänäsen elinvuodet ja vanhan sukutilan isännyyden aika oli etenkin loppupuoleltaan yhä nopeutuvan, voimakkaan muutoksen aikaa suomalaisessa yhteiskunnassa ja nimenomaan maatalous - kuten kaikki tiedämme ja paljolti konkreettisesti olemme saaneet kokea - on ollut ja on jatkuvan rakennemuutoksen kourissa niin, että perinteisestä talonpoikaiskulttuurista huolen kantaminen, jopa siitä puhuminenkin saattaa tämän päivän markkinavaimien myllerryksessä monesta tuntua eilispäivän asioilta. Sen tuntemuksen perusteella, mikä minulle vuosikymmenten mittaan Kehvon Haapalahden isännästä muodostui, Aarre Väänänen oli kulttuuri-ihminen, jolle tuontapainen ajattelu oli vierasta.

Väänästen Sukuseuran kukkatervehdykseen kunnallisneuvos Aarre J. Väänäsen siunaustilaisuudessa olimme valinneet Pyhän Kirjan sanat vuosituhausien takaa 16. psalmin jakeesta 6: *Ihana maa on tullut osakseni, kaunis perintö on minulle annettu.* Vanhemman ja useille meille varmaan paremmin tutun raamatunkäännöksen mukaan sanottiin: *Arpa lankesi minulle ihanasta maasta ja kaunis on minun perintöösani.*

Käsitykseni mukaan tämä raamatunlause varsin hyvin kuvaa sitä, mikä oli haudan lepoon isänsä viereen saatetun vanhan ja väsyneen Aarre Väänäsen ajallisen elämän keskeinen sisältö. Perintömaa oli hänelle varmasti jatkuvan kiitoksen aihe, sen asioista hän aivan konkreettisesti kantoi vakavaa huolta vielä eläkevuosinaanakin. Mutta tämä ihana maa oli toki paljon enemmän. Aarre Väänänen oli - kuten hän itsekin voimakkaasti toi esille mm. esitellessään aikanaan itsensä tämän aikakauskirjamme numerossa 8 v. 1977 (s. 18) - talvi- ja jatkosodan veteraani, viestiupseeri, suomalaisen isänmaan mies. Ja tätä hän oli siinä vanhassa kristillis-isänmaallisessa hengessä, missä koti, uskonto ja isänmaa kuuluvat erottamattomasti yhteen. Ja tähän henkeen sisältyy keskeisenä ajatuksena kristityn kutsumus kahden valtakunnan ja kahden isänmaan kansalaisena, jolle maallinen isänmaa on rakas, mutta se ja kaikki siihen liittyvät ajalliset arvot ovat hyvän Jumalan lahjaa ja sellaisena myös muistuttamassa meitä alati ”siitä isänmaasta, mikä ylhäällä on.”

Kyösti Väänänen

FM Terttu Väänänen 90 vuotta

Terttu Väänänen

Väänästen sukuseuran perustajajäseniin kuuluva filosofian maisteri Terttu Väänänen täyttää 90 vuotta 21.11.2006. Terttu Väänänen on ollut äidinkielen lehtorina Laihialla, Jämsänkoskella ja Kuopiossa. Hän on Kehvon Väänäsiä ja Aarre J. Väänänen oli hänen veljensä.

Väänästen Sukuseura onnittelee lämpimästi ja kiitollisuudella perustajajäsentään merkkipäivän johdosta.

On kaekonna rannoilta raaha

Päivät nousoo ja maelleen männöö
ei immeiset sille mittää maha
vuan mielissää väläkkyy kallis raha
ja kehityksen pyörä jyllee
se mualiman toseks myllee.

Esisät ne hevosella kynti
ja käsipelillä työnsä tek.
Vuan nyt se on melekeen synti
jos tiellä näkkyy rek.
Olj ennen raaha mielissä
ja monenlaeset mutkat kielissä,
kun immeiset iltasin istuvat
ja nuapuriisa kanssa rupatteljvat,
ei laolanna langat, ei luatikot soenna,
ei kaeken mualiman kuvia voenna
ne katella kotjnurkissaa –
Ihan niinku oes raaha mualiman
ylj kattanna kaekkiällä.

Yhä tännäi myö lehmiä lypsetään,
ne päivisin laitumella kulukoo,
vua mehtii ei niitä piäsetäkkää,
sähköaejat kulun niiltä sulukoo.
Ei lehmisavuja sytytä kukkaa,
ne hävinnä on ajanrattaan mukkaan.
Lehmät illaks navettaan viiään,
raavat kaalaan tuas ja lypsetään siinä
kuin talavella aenae, yhtä sammoo soettoo
ja vaahissa passoo kahtoo koettoo
miten kuitennii tämä kesäaeka
on kaanis ja säelynä on taeka
tämän suvisen leppeen illan.

Yhä vielä on maeto maetoo
sitä sammoo tavaroo aetoo,
joka ennen kiulussa kuohu,
raaha lypsäjän mielestä huoku.
Nyt konneen kiireellä

maeto tempastaan poes,
että muuhun työhön
tuas joutuva voes.

No, sittä tankissa paljo on maetoo
ja yhä vuan tarvitaan taetoo,
jotta lissäätys litrojen miärä,
eekä lompsassa tilanne viärä,
joka paekassa kun rahhoo tarvihtoo,
ee kotona semmosta ossoo oo,
mitä konneisiin tarvitaan tuas.

Yhä vielä on vilja viljoo,
jota tekköö miel ihan hiljoo
hetki seista ja mielessää kiittee
ja salloo käet yhteen liittee.
On kultasia keltaset jyvät
jotka sormii lomasta soljuu
ja immeisten mielet on hyvät,
jos onnistuu elonkorjuu.
Vaan raaha on poessa, on kova metelj
ja isäntäen silmissä väläkkyy setelj
ja puimurit pellolla huutaa,
miehet huitoo ja aakoo suuta,
vua toesiaa eivät ne kuule.

Kukat vieläe kukkii kumpareilla
vaeikka rikkaruohoeks ne tehää.
Ja linnut laalaa metissä,
niistä meteliltä kuule ei mittää.
Yhä vieläkö kaavan sokasoo
meiän silimiä rahan mahti?
Yhä vieläkö tehää tavaroo
ja koetetaan kiristee tahti;
Nii ettei ennee osata
myö silimiämmö taevaalle nostoo
eikä illan tullen jakseta
sitä rakkaaven sannoo sannoo?
Miten ettäälle myö vielä männää?

Vua jos myökii vielä koetettasj
tätä kehityksen pyöree kiäntee,
ja vaekeuvet yhessä voetettasj
voetasj asioita yhessä viäntee.
Kun selekee oekastasj kesken työn
ja unohettasj pakkotahti,
niin samalla lailla pian syömmet lyö
ja tuntusj rakkaaven mahti.
Nii ehkä opittasj elämää
tuas raahassa luonnon mukkaa
ja mualiman kaaneus näkemää,
ee yksin jäes ennee kukkaa.

Niin palloesko rannoelle raaha?

Marja Linнове

Väänästen Sukuseuran kunniajäseneet

Sukuseuran sääntöjen mukaan kunniajäseneksi voidaan kutsua seuran jäsen, joka on erityisesti ansioitunut sukuseuran toiminnassa tai muulla toiminnallaan edistänyt huomattavasti seuran tarkoituksen toteutumista.

Sukuseuran kunniajäseniksi on kutsuttu historian saatossa seuraavat yhdeksän henkilöä.

1. Professori, filosofian tohtori Kaarlo Teräsvuori

Kaarlo Kustaa Teräsvuori (ent. Ståhlberg) syntyi 5.5.1884 Kuopiossa tullitarkastaja Henrik Gabriel Ståhlbergin ja Beda Josefina Jackin poikana. Väänäs-sukuinen hän on isoäitinsä Anna Sofia os. Wenellin kautta, joka oli Puiroonlahden sukuhaaraan kuuluneen rovasti Aaron Wenellin tytär.

Kaarlo Teräsvuori valmistui ylioppilaaksi Kuopion lyseosta 1903. Maataloustieteen elämänurakseen valinnut ylioppilas valmistui filosofian kandidaatiksi 1909 ja lisensiaatiksi 1916 sekä filosofian tohtoriksi 1919. Kaarlo Teräsvuori oli dosenttina ja professorina Helsingin yliopistossa sekä professorina Tarton yliopistossa.

Kaarlo Teräsvuoren kirjallinen tuotanto on varsin laaja niin maataloustieteen kuin sukututkimuksenkin aloilta. Sukututkijana Teräsvuori julkaisi puolen vuosisadan aikana lukuisia selvityksiä eri suvuista ja sukuihin liittyvistä aiheista.

Professori Kaarlo Teräsvuori oli sukuseuran toiminnassa mukana perustamisajoista alkaen. Hänet kutsuttiin kunniajäseneksi vuonna 1970. Kaarlo Teräsvuori kuului suomalaisen tieteellisen sukututkimuksen perustajasukupolveen. Hän kuoli Helsingissä 18. huhtikuuta 1977 lähes 93 vuoden iässä. Professori Kaarlo Teräsvuoresta on kirjoitettu Väänästen sukupuun numeroissa 6 ja 8.

2. Majuri evp. Olli Akseli Väänänen, kirjailija Uula Aapa

Olli Akseli Väänänen syntyi 20.10.1900 Kuopiossa maanviljelijä Olli Väänäsen ja Hilma Alina os. Parjasen poikana. Vanhemmat olivat muuttaneet kaupunkilaisiksi Riistaveden Melalahdesta omistamaltaan Laatanaho-nimiseltä tilalta. Olli Väänänen kävi seitsemän luokkaa Kuopion lyseota, suoritti suojeluskuntaupseerin tutkinnon, Reserviupseerikoulun, Kadettikoulun, Taistelukoulun luutnantti- ja kapteenikurssit sekä useita lyhyempiä armeijan erikoiskursseja. Olli Väänänen palveli rajavartiolaitoksessa 26 vuotta ja siirtyi reserviin 1957.

Olli Väänänen osallistui 17-vuotiaana vapaaehtoisena vapaussotaan Savon rintamalla. Hän haavoittui Heinolan taistelussa. Talvi- ja jatkosodassa hän oli pataljoonan komentajana Laatokan ja Petsamon rintamilla.

Olli Väänänen kirjoitti Uula Aapa nimellä parikymmentä kaunokirjallista teosta. Lisäksi hän kirjoitti lukuisia artikkeleita sanoma- ja aikakauslehtiin.

Olli Väänänen oli sukuseuran johtokunnan jäsenenä. Kunniajäseneksi hänet kutsuttiin 1977. Majuri Olli Väänänen kuoli Kotkan keskussairaalassa 87-vuotiaana 3.12.1987. Olli Väänäsen muistokirjoitus julkaistiin Väänästen sukupuussa 10.

3. Filosofian lisensiaatti Jorma Väänänen

Korkeakoulun lehtori, filosofian lisensiaatti Kalle Jorma Väänänen syntyi 21.12.1912 Helsingissä vanhempiensa ainoana lapsena. Hän kuului Pöljän Lassilan sukuhaaraan, jonka hän on esitellyt Väänästen sukupuussa numero 2 vuonna 1945. Jorma Väänäsen isä oli lehtori, filosofian maisteri Kalle Vihtori ”Viki” Väänä-

nen, joka paremmin tunnetaan ”Rieska-Kallena”, savon kieltä soinnukkaasti käyttäneenä humoristikirjailijana ja -runoilijana. Äiti oli ”Rieska-Kallen” ensimmäinen vaimo Alma Maria os. Vanamo, entinen Vilander.

Jorma Väänänen valmistui ylioppilaaksi 1931, luokanopettajaksi 1935, filosofian kandidaatiksi 1939 ja filosofian lisensiaatiksi 1975.

Jorma Väänänen oli Väänästen Sukuseuran perustamista valmistelleen toimikunnan jäsen 1937, johtokunnan jäsen 1937–47, seuran toimiston- ja arkistonhoitaja 1937–46, seuran sihteeri 1940–46 sekä Väänästen sukuun numeroiden 1–4 toimituskunnan jäsen 1945–46. Hän kirjoitti lukuisia artikkeleita Väänästen sukuu -julkaisuihin.

Jorma Väänänen työura ja hänen julkaisu-toimintansa olivat monipuolisia sekä laajoja. Hän harrasti jo nuorena musiikkia, soittoa ja kuorolaulua. Hän myös itse sävelsi ja sovit-ti lauluja. Jorma Väänänen aloitti 31 vuotta kestäneen koululaitosuransa Helsingin kak-soisyhteislyseosta. Hän oli musiikinopettajana Helsingissä, Savonlinnassa ja Joensuussa. Elä-kepäivänsä Jorma Väänänen vietti vaimonsa Raili Leinon kanssa Keravalla.

Sotien jälkeen Jorma Väänänen oli aktiivi-esti mukana musiikinopettajien järjestötoi-minnassa. Hänen kirjallinen julkaisutuotan-tonsä oli runsas ja käsitti julkaisuja suku- ja henkilöhistorian alalta, 20 sävellystä, 45 suomen-nosta, 200 sovitelmaa kuoroille ja yhtyeille sekä muun muassa yhdistysten historiategia.

Filosofian lisensiaatti Jorma Väänänen kutsuttiin sukuseuran kunniajäseneksi vuo-na 1987. Hän kuoli vajaan vuoden kuluttua 3.3.1988. Jorma Väänäsestä on kirjoitettu Su-kupuussa numero10.

4. Professori, filosofian tohtori Veikko Väänänen

Professori Veikko Väänänen valittiin sukuseu-ran kunniajäseneksi vuonna 1996. Kyösti Vää-nänen on kirjoittanut hänestä muistikirjoituk-sen tähän lehteen.

5. Hallitusneuvos, varatuomari Oiva Pentti (O-P) Väänänen

Hallitusneuvos, varatuomari Oiva Pentti Vää-nänen tunnetaan myös O-P Väänäsenä. Hän syntyi 19.2.1919 Viipurin maalaiskunnan Hou-nialan kylässä, jonne isoisä Kalle (Karl Gus-tav) muutti Juvalta mentyään naimisiin Maria Hounin kanssa 7.12.1884. O-P Väänäsen van-hemmat olivat maanviljelijä Alexander ”Saska” Wäänänen ja emäntä Johanna ”Hanna” Wää-nänen os. Töyrylä. Heillä oli kahdeksan lasta, joista kaksi kuoli lapsena ja kaksi kaatui sodas-sa.

Oiva Pentti Väänänen tuli ylioppilaaksi Vii-purin suomalaisesta lyseosta 1938. Hän aloit-ti oikeustieteelliset opintonsa keväällä 1938, mutta joutui ylimääräisiin kertausharjoituksiin syksyllä 1939. Talvisodassa O-P Väänänen var-tioi muun muassa Viipurinlahtea. Väliarauhan aikaan hän oli RUK:ssa Niinisalossa ja toimi armeijakunnan syyttäjänä. Jatkosodassa Oiva Pentti Väänänen oli JR 1:n 1. pataljoonan ko-mentajan adjutanttina. Hän osallistui Valkea-saaren taisteluun suurhyökkäyksen aikana. Luutnantti O-P Väänänen kotiutettiin jouluksi 1944 ja hän palasi Helsinkiin jatkamaan opin-tojaan.

Oiva Pentti Väänänen meni naimisiin Pirk-ko Mirjami Lehmusvirran (s. 1926, k. 2004) kanssa. Heillä on kolme lasta; Hannu, Pekka ja Miikka, joka on jo kuollut.

Oiva Pentti Väänänen suoritti ylemmän oi-keustutkinnon Helsingin yliopistossa 1948 ja sai varatuomarin arvon 1952. Toimittuaan asi-anajajana ja maistraatin sihteerinä sekä Pääesi-kunnan tiliosaston toimistopäällikkönä O-P Väänänen nimitettiin 1949 toimistopäälliköksi ja 1956 talousosaston päälliköksi puolustusmi-nisteriössä. Hän toimi muun muassa lento-on-nettomuustarkastuslautakunnan puheenjoh-tajana, pohjoismaisessa yhteistyössä ja edusti Suomea YK:n rauhanturvatoiminnassa. Hal-litusneuvos Oiva Pentti Väänänen siirtyi eläk-keelle vuonna 1986.

Hallitusneuvos O-P Väänänen valittiin 9.8.1964 Muuruveden Murtolassa pidetyssä sukukoukussa sukuseuran esimieheksi, jota tehtävää hän hoiti vuoteen 1981 saakka. Tämän jälkeen hän toimi ansiokkaasti sukuseuran taloudenhoitajana 1983–99. Hänen ansiotaan on suurimmaksi osaksi Anni Väänäsen testamentin kautta saadun alkupääoman kasvattaminen eri sijoitusmuodoilla, ennen kaikkea Nokian osakkeilla. Hän hoiti tilinpäätösasiakirjat ajallaan, vaikka johtokunta ei kokoontunutkaan joka vuosi.

Hallitusneuvos Oiva Pentti Väänänen kutsuttiin kunniajäseneksi 1999. Hän viettää eläkepäiviään Helsingissä.

6. Kunnallisneuvos, maanviljelijä Aarre J. Väänänen

Aarre J. Väänänen kutsuttiin kunniajäseneksi 1999. Kyösti Väänänen on kirjoittanut muistokirjoituksen hänestä tähän lehteen.

Kolme uutta ansioitunutta kunniajäsentä

Oulun sukukokous kesällä 2002 kutsui seuran seitsemänneksi kunniajäseneksi **Assar Vää-**

näsen Oulusta ja kahdeksanneksi kunniajäseneksi **Kalle Väänäsen** Lahdesta. Muuruvedellä pidetty 13. sukukokous kutsui sukuseuran yhdeksänneksi kunniajäseneksi **Kyösti Väänäsen** Mikkelistä.

Kaikilla kolmella on takanaan pitkä ja tuoksekas toiminta Väänästen Sukuseuran johtokunnassa sekä sukututkimuksen parissa. Laskettaessa yhteen kolmen kunniajäsenen johtokuntavuodet saadaan 84 vuotta!

Uudet kunniajäsenet ovat olleet ahkeria työntekijöitä monipuolisissa tehtävissään. Kaikki ovat olleet innokkaita järjestöihmissä ja kiinnostuneita yhteiskunnallisista asioista. Kaikkiin näihin ”eläkeläisiin” sopii kunniajäsenemme professori Veikko Väänäsen 20 eläkevuoden jälkeiset sanat: ”Elämähän menisi ihan mullin mallin, jollei olisi työtä”.

Lapsuutensa he ovat viettäneet sotavuosina ja joutuneet nuorukaisina osallistumaan isänmaan jälleenrakentamiseen. Opiskelu ja perheen perustaminen ovat ajoittuneet sodan jälkeisiin vaikeisiin aikoihin. Silti heillä on ollut voimia ja uskoa sukuseuran toimintaan. Sukuseura on kiitollinen uusille kunniajäsenille ja heidän työnsä.

Pentti Väänänen

Sukututkija Assar Väänänen

Oululaistunut sukututkija, erityisammattimies **Assar Heimo Johannes Väänänen** on sukuseuramme seitsemäs kunniajäsen. Hän syntyi huhtikuun 3. päivänä 1932 Ylikiimingin Alavuodon kylässä.

Assar Väänänen avioitui kolme vuotta nuoremman **Sanna Maria Inkalan** kanssa vuonna 1955. Kultahäitä vietettiin vuonna 2005. Sanna Väänänen on saman kylän tyttöjä ja hänenkin esivanhemmistaan löytyy Väänäsiä. Kotitöiden lisäksi Sanna Väänänen on ehtinyt työskennellä kymmeniä vuosia Oulun seurakunnilla hautainhoitoon, diakoniaan ja lapsityöhön liittyvissä tehtävissä. Sanna ja Assar Väänäsellä on

Assar Väänänen

kaksi poikaa ja kolme tyttäret. Lapsenlapsiakin on jo yhdeksän.

Assarin työura alkoi sota-ajan vaikeissa oloissa, jolloin myös lasten piti osallistua koti-töihin ja jopa ansiotyöhön kodin ulkopuolella. Niinpä Assarkin joutui lähtemään jo 11-vuotiaana kodistaan maailmalle omaa leipää etsimään vuonna 1943. Pesti tiesi viiden laidun-kauden ajaksi jokapäiväistä vaellusta metsissä karjan perässä, missä uhkana eivät olleet ainoastaan petoeläimet ja suohetteet vaan joskus myös vihamieliset ihmiset. Talven askareita olivat polttopuuhuolto ja muut aputyöt.

Rippikoulun jälkeen Assar Väänänen oli maatalous- ja metsätöissä kotiseudullaan. Puutavaran uittotöissäkin Assar ehti olla kymmenen kesää Kiiminkijoen vesistöllä. Hänelle ovat tutut Kalle Päätalon maisemat, olosuhteet ja kirjat.

Myöhemmin Assar Väänäseläelle ovat tulleet tutuiksi myös monet muut ammatit, kuten sähköasentajan ja vakuutustarkastajankin tehtävät. Kirvesmiehenä Assar Väänänen on ollut rakentamassa kymmeniä omakotitaloja, joista suurimman osan ylitöinään. Vuodesta 1967 lähtien aina eläkeikään saakka ammattinimikkeenä oli erityisammattimies ja työnantajana Oulun evankelisluterilainen seurakuntayhtymä. Työnkuvaan kuuluivat muun muassa erilaisten työkoneiden käyttö ja huolto sekä kiinteistöhuolto ja suntion tehtävät sekä krematorion hoito.

Työnsä ohella Assar Väänänen ajautui moniin tehtäviin ay-liikkeessä, jopa valtakunnan tasolla. Oulussa vierähti työntekijöiden pääluottamusmiehenä yli kaksikymmentä vuotta. Eläkkeelle jäätyään Assar Väänänen on jatkanut erilaisissa luottamustehtävissä Oulun seu-

rakunnissa. Sellaisia ovat olleet muun muassa Oulun seurakuntayhtymän kirkkovaltuuston ja oman seurakunnan seurakuntaneuvoston jäsenyys. Lisäksi hän on osallistunut johtokunnan ja rakennustoimikuntien kautta eri kiinteistöjen ja hautausmaiden saneerausten sekä rakentamisen suunnitteluun ja töiden etenemisen seurantaan. Tärkeimpänä näistä hankkeista voitaneen pitää oman asuinalueen, Kaakkurin kaupunginosan kesällä 2006 urkunsä saaneen kirkon, *Pyhän Andreaan kirkon* rakentamista.

Väänästen Sukuseurassa Assar Väänänen tunnetaan innokkaana ja aikaansaavana historian tutkijana ja tietenkin sukhistorian tutkijana. Hän kirjoitti 370-sivuisen Pohjois-Suomen Väänäsistä kertovan teoksen *Väänästen varsiteiltä*. Väänästen Sukuseura julkaisi kirjan Väänästen sukupuuna numero 12.

Suku- ja paikkakuntahistorian tutkiminen ei ole jäänyt Assarilta tähän. Vuonna 2001 tuli painosta oman synnyinkylän Alavuoton kylähistoria *Alavuoton asuttajia*. Tässäkin kirjassa on 370 sivua. Seuraavana työnä oli Ylikiimingin kirkonkylän ja sen naapurin Hiltukylän kylähistoria nimeltään *Kivikaudelta euroon*. Se ilmestyi 2005 ja sivuja siinä on 390. Asutuksen selvittelyn lisäksi kirjassa raapaistaan laajemminkin Ylikiimingin kunnan ja seurakunnan historiaa sekä elinkeinoelämää.

Tämänkin jälkeen Assar Väänänen on jatkanut sukutietojen keruuta, esimerkiksi omien juurien etsintää varhaisemmilta ajoilta. Hänet tavoittaa usein kirjastosta tai arkistoista ja itseopiskelu on harrastus muiden joukossa. Kirjeopistot olivat nuoruusvuosina hyvin tärkeässä asemassa ammattitiedon lähteenä.

Pentti Väänänen

Majuri evp. Jouko Kaarlo (Kalle) Väänänen

Majuri Kalle Väänänen, seuramme toimintapiirissä ”Lahden Kallena” mainittu, on sukuseuran kahdeksas kunniajäsen. Hän syntyi heinäkuun 8. päivänä 1927 Enossa. Vanhemmat olivat maanviljelijä Otto Erik Väänänen ja Aino Lyydia Strandén. Puolisona oli Eva Schild 1954 – 96 ja avioliitosta syntyi neljä lasta. Nykyinen avopuoliso on Vuokko Turkka.

Kehvon Puiroonlahden Erik Väänäsen (s. 1810) perillisten jouduttua luopumaan maatilasta, joutui myös Kallen isoisä Heikki Väänänen (s. 1855) muuttamaan vuonna 1871 kohteenaan Enon pitäjä Pohjois-Karjalassa.

Kalle Väänänen liittyi Polvijärven Suojeluskuntaan jo 1939 ja palveli jatkosodassa ilmasuojelukomppania 611:ssä, johon täydennysmiehiksi otettiin sotilaspoikia. Hän tuli ylioppilaaksi Kuopion lyseosta vuonna 1950. Kalle Väänänen valmistui ilmatorjuntaupseeriksi Kadettikoulusta 1953 ja kävi tämän jälkeen lukuisia täydennyskursseja palvelusurallaan. Kalle Väänänen palveli muun muassa patterinpäällikkönä, Ilmatorjuntakoulun huoltopäällikkönä, PSSIE:n kuljetustoimiston päällikkönä ja Moottorikoulun johtajana Lahdessa. Majuri Kalle Väänänen siirtyi reserviin vuonna 1979.

Kalle Väänänen on tunnettu innokkaana järjestö- ja maanpuolustusihmisenä. Kalle Väänänen on toiminut lukuisten yhdistysten perustajajäsenenä, puheenjohtajana, toiminnanjohtajana, sihteerinä, taloudenhoitajana, julkaisusihteerinä, päätoimittajana ja säätiön asiamiehenä sekä maanpuolustus- että siviilisektorilla. Hänen harrastuksiinsa ovat kuuluneet muun muassa laulu, lausunta, eräily, urheilu, omatoiminen rakentaminen ja metsänhoito. Kalle Väänänen on palkittu lukuisilla kunniajäsenyyksillä sekä kunnia- ja ansiomerkeillä.

Sukujuhlissa jo 1940-luvulla

Väänästen Sukuseurassa majuri Kalle Väänänen lienee eräs pitkäaikaisimmista ja innok-

Kalle Väänänen

kaimmista sukuaateihmisistä ollen taustavai-kuttajana jo 1940-luvulla. Kalle Väänänen sai paljon vaikutteita ja sukutietoja seuramme perustajalta ja alkuaikojen kantavalta voimalta, konsuli, tohtori Ilmari Väänäselä asuessaan tämän luona Haapalahdessa. Sieltä käsin Kalle kävi Kuopion lyseota ja toimi loma- ja vapaa-ajat tilanhoitajan ”korvikkeena” noin kuuden vuoden ajan.

Majuri Kalle Väänänen oli priimusmootto-rina sukuseuran toiminnan toisessa käynnistämisessä 1960-luvun alussa noin 16 vuoden hiljaiselon jälkeen. Hän toimi sukuseuran sihteerinä 1967–77, rahastonhoitajana 1967–82, hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä 1964–99 ja toisena varaesimiehenä 1982–2001. Sukuseuran kunniajäseneksi Kalle Väänänen kutsuttiin Oulussa pidetyssä sukukokouksessa vuonna 2002.

Miksi seuran toiminta hiipui 16.11.1947 pidetyn 10-vuotisjuhlan jälkeen? – Kalle Väänänen viittaa Väänästen sukupuu -lehteen numero 6, jossa on hänen laatimansa historiikki sukuseuran toiminnasta. Hän tiivistää näkemyksiään: Johtokunnan varsin arvovaltaiset henkilöt olivat elämänsä parhaassa iässä ja tehtävissä, joiden tehokas, jopa uutta luova hoito salli rajoitetusti vapaa-aikaa muuhun käyttöön. Sihteerin kaatuminen sodassa ja esi-

miesten paikkakunnan muutokset työkiireineen vaikeuttivat asioiden hoitoa. Näissä sekavissa oloissa seuran talous oli rempallaan. Ilmeisesti talousasioiden vastuu oli myös sirpaloitunut. Ilmeisesti seuralla oli myös maksamattomia laskuja. Tärkein syy oli kuitenkin yhteiskunnallinen tilanne. Sodan jälkeen maan jälleenrakentamien vaati kaikki voimavarat ja lisäksi elettiin vaaran vuosia, Kalle Väänänen painottaa.

1960-luvun priimusmoottori

Miten uuden toiminnan alku käynnistyi?

– Olin vuonna 1963 puolustusvoimien täydennyskurssilla Kuopiossa, jolloin vapaa-aikoina vierailin Kuopion ja ympäristön Väänäsissä. Silloin kuulin epämääräisiä syytöksiä seuran toimintaa kohtaan. Keskusteluissa kuitenkin suhtauduttiin pääosin positiivisesti ajatukseeni toiminnan jatkamisesta.

– Keskustelin FL Jorma Väänäsen kanssa auttaakseni häntä Pietari Väänäsen runot -painatteen toimittamisessa. Soitin silloin sukuseuran esimiehenä pitämälläni professori Veikko Väänäselle kysyen hänen mahdollista aktivoitumistaan. Hänen kieltäytyttyä pyysin lupaa mahdollisen ”tynkäparlamentin” koollekutsumiseksi, jota hän suosittelee. Niinpä kutsuin Jorman ja innokkaan suku- ja monitoimimiehen, rakennusmestari Veikko Väänäsen Kuopion Upseerikerholle kokoukseen, jossa löimme

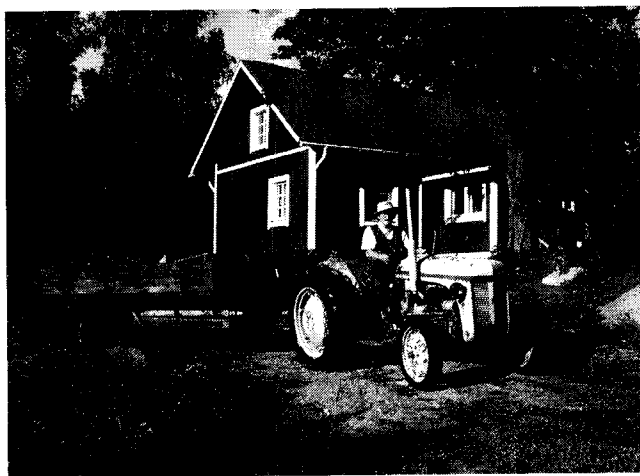
lukkoon jo valmistellun sukkokokouksen Muuruveden Murtolahteen Pietari Väänäsen syntymän 200-vuotisjuhlan kunniaksi.

– Sukukokouksessa valitun johtokunnan kasvot olivat lähes kaikki uusia, joskin muutama taustalla vaikuttaneita. Sukukokouksessa seuran puheenjohtajaksi valittiin O-P Väänänen. Virkatehtävieni vuoksi pidättäydyin johtokunnan jäsenyydestä, mutta suostuin varajäseneksi. Sihteeri-taloudenhoitajan tehtävät nytkin aiheuttivat päänaivaa, kunnes suostuin ottamaan tehtävät agronomi Jouko Väänäseltä vuonna 1966.

– Varmasti lähes ratkaisevaa seuran toiminnalle oli yllättävä taloudellinen tuki, jonka sukuseura sai vastaanottaa kansakoulunopettaja **Anni Väänäsen** testamenttilahjoituksena vuonna 1966. Voidaan sanoa, että sen turvin ja tarkan sekä suunnitelmallisen taloudenhoidon ansiosta seuran talous tasapainottui ja alkoi karttua lähinnä oikeiden sijoitustoimintojen avulla.

Toiminnan elvyttämisen keskeisimmistä henkilöistä Kalle Väänänen nimeää Jorma Väänäsen Keravalta, rakennusmestari Veikko Väänäsen Kuopiosta, hallitusneuvos O-P Väänäsen Helsingistä, dosentti Kyösti Väänäsen Mikkelistä ja kunnallisneuvos Aarre J. Väänäsen Siilinjärveltä. Siirryttyään muutamaksi vuodeksi asumaan Kanadaan Kalle Väänänen ei voinut osallistua seuran johtotehtäviin, vaan jäi pois johtokunnasta.

Mitä sukuseura on antanut Sinulle? – Hyvin paljon! Tämän paljon antaneen sukuseuratoiminnan aikana olen saanut toimia Suomen puolustusvoimien sotilaskouluttajana Pohjois-, Etelä-, Länsi- ja Keski-Suomessa ja todennut koulutusaineiden eroavuudet asuminen tai polveutumisaikakuntien mukaan. Samaa olen todennut myös Väänästen osalta. Elinpiiri vaikuttaa geneettiseen perimään niin toiminnoissa kuin luonteenpiirteissäkin. Kaikkialla toimissani olen saanut hyviä ystäviä su-

Kalle Väänänen peltohommissa Sysmän tilallaan 2005

vulle perimmäisten harrastusten, musiikin, eräilyn ja jopa urheilun tiimoilta.

Miten sukuseuran toimintaa tulisi kehittää? – Hyvä kysymys! Kuten johto on jo aloittanutkin, on mielestäni seuran tunnettavuutta ja toimintaa tehokkaasti markkinoitava. Pidän kokemusteni vuoksi tärkeänä, että seuran jäsenet saavat jatkuvaa informaatiota toiminnasta. Pidän tärkeänä, että jatkossakin sukuseuran eri puolilla Suomea pidettäviin tilaisuuksiin kutsutaan seudulla asuvat Väänäs-sukuiset.

Suvustamme kiinnostuneita on enemmän kuin jäsenistömme, mutta se ensimmäinen kynns on monelle aivan aiheettomasti liian korkea vaatimattomuus- tai aikaansaamattomuussyistä. Kaikki pitäisi olla mahdollista nykyisiä tie-

Kolme sukupolvea 2002, teekkari Ville, 75-vuotias Kalle ja lääkäri Antti Väänänen

dotusvälineitä käyttäen. Näin saamme uusia tietäjiä, taitajia ja varojakin jopa valkokankailla esittelemään ”sukumuistoimmu suurten luatu”.

Pentti Väänänen

Teologian tohtori, dosentti Kyösti Aulis Uolevi Väänänen

Teologian tohtori, dosentti **Kyösti Väänänen** on sukuseuramme yhdeksäs kunniajäsen. Kyösti Väänänen on syntynyt elokuun 16. päivänä 1931 Kuopiossa. Hänen vanhempansa olivat lääninarkistonhoitaja, varanotaari **Kusti Väänänen** ja lääninvankilan kanslisti **Evi Anna Lovisa Ranin**.

Kyösti Väänänen valmistui ylioppilaaksi Kuopion lyseosta 1950. Hänen opintonsa etenevät ripeästi ja Kyösti Väänänen valmistui filosofian kandidaatiksi 1954, teologian kandidaatiksi 1967 ja teologian lisensiaatiksi 1974. Teologian tohtoriksi hän väitteli 1975 Helsingin yliopistossa.

Nuori filosofian kandidaatti Kyösti Väänänen avioitui kaksi vuotta nuoremman, Kuopion kotoisin olevan lastentarhanopettaja **Anna-Maria Lyytikäisen** kanssa vuonna

Kukitettu kunniajäsen Kyösti Väänänen kunniakirjoineen

1955. Kultahäitään he viettivät vuonna 2005. Anna-Maria Väänänen on toiminut päiväkodinjohtajana. Hänen vanhempansa olivat maa-

talousteknikko Väinö Petter Lyytikäinen ja liikkeenharjoittaja Jenny Tuppurainen. Anna-Maria ja Kyösti Väänäsellä on kaksi poikaa ja tytär sekä 9 lastenlasta.

Tohtori Kyösti Väänäselle voisi luetella monta ammattia ja harrastusta, kun katsoo hänen työhistoriaansa ja julkaisujaan. Niistä tulisi muutamalle miehelle kunniakas elämäkerta. Kyösti Väänänen on arkistomies, pappi ja teologi, opettaja, dosentti, toimittaja sekä järjestömiehes, mutta ennen kaikkea hän on tutkija monine julkaisuineen ja sukuseuramme pitkäaikainen esimies. Hänellä ovat elämän perusasiat kohdallaan – koti, uskonto ja isänmaa.

Väänästen Sukuseuran johtokunnassa Kyösti Väänänen oli yhtäjaksoisesti 35 vuotta jäsenenä, varaesimiehenä ja viimeiset 21 vuotta puheenjohtajana. Sukuseuran esimiehenä hän toimi 1981–2002. Teologian tohtori Kyösti Väänänen on toimittanut monet sukukokousten jumalanpalvelukset. Hänen saarnojaan on talletettu sukuseuran arkistoon. Kyösti Väänänen kutsuttiin seuramme kunniajäseneksi vuoden 2005 sukukokouksessa Muuruvedellä. Johtokuntakaudellaan Kyösti Väänänen on ollut Väänästen sukupuu -lehtien numeroiden 6–8 toimitussihteerinä ja numeroiden 9–11 vastaavana toimittajana. Väänästen sukupuissa on julkaistu pitkäaikaisen esimiehen 16 laajaa suku- ja henkilöhistoriallista artikkelia.

Kyösti Väänänen kirjoitti Väänästen sukuseuralle tutkimuksen *Savon Väänästen vaiheita keski- ja uuden ajan vaihteesta 1700-luvun alkuun*.

Maakunta-arkistosta yliopiston dosentiksi

Kyösti Väänäsen kunniakas työhistoria:

Savo-Karjalan maakunta-arkiston amanuenssi 1954–67; Ristiinan vt. kirkkoherra 1967; Mikkelin lyseon uskonnon ja psykologian lehtori 1967–81 sekä koulun vararehtori 1979–81; Joensuun yliopiston Savonlinnan opettajan-koulutuslaitoksen uskonnon, historian ja yhteiskuntaopin lehtori 1981–91 sekä laitoksen johtaja 1988–90; Mikkelin kaupungin uskon-

nonopetuksen ohjaava opettaja 1973–78; Lakautettujen seurakuntien keskusarkiston arkistonhoitaja 1974–90; Helsingin yliopiston Suomen ja Skandinavian kirkkohistorian dosentti 1982–96 sekä Joensuun yliopiston Suomen historian dosentti 1982–96.

Järjestömiehes ja toimittaja

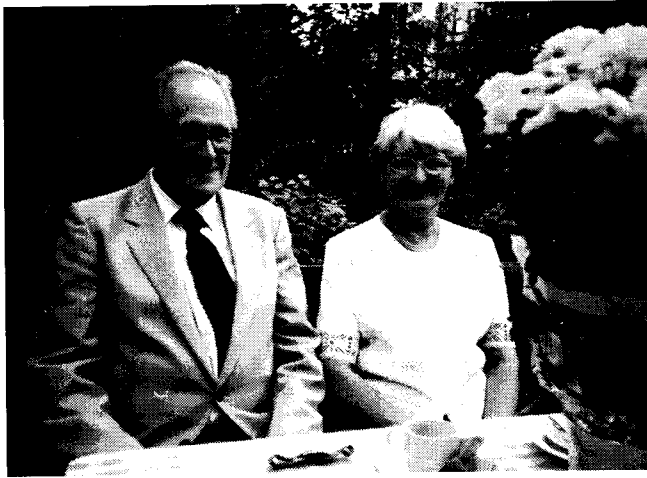
Kyösti Väänänen on toiminut seuraavissa yhteisöissä ja tehtävissä:

Mikkelin tuomiokirkkoseurakunnan kirkkovaltuuston jäsen ja puheenjohtaja; Seurakuntaopiston valtuuskunnan jäsen ja varapuheenjohtaja; Piispainkokouksen oppikirjatyöryhmän jäsen; Sanomalehti Länsi-Savon kirkollinen kolumnisti ja lehden vakinainen avustaja; Porrassalmi-lehden päätoimittaja; Savon Prikaatin Killan johtokunnan jäsen, varapuheenjohtaja ja puheenjohtaja sekä valtuuskunnan jäsen ja varapuheenjohtaja; Maanpuolustuskiltojen liiton liittoneuvoston jäsen; Suur-Savon Sukututkimusyhdistyksen puheenjohtaja ja kunniajäsen vuodesta 2005; Savon sotilaskappeliyhdistyksen hallituksen jäsen; Vapaussoturien Huoltosäätiön Mikkelin piirin piiritoimikunnan puheenjohtaja sekä Vapaussodan ja Itsenäisyyden Mikkelin Perinneyhdistyksen puheenjohtaja.

Tohtori Kyösti Väänänen on kutsuttu Suomen Historiallisen Seuran tutkijajäseneksi 1987 ja Suomen Sukututkimusseuran tutkijajäseneksi 1988. Hänelle on myönnetty Mikkelin kaupungin kirjallisuuspalkinto 1959. Kyösti Väänäselle on myönnetty seuraavat kunniamerkit: SVR J 1, Sotilasansiomitali, Kilta-ansiomitali. Hän on sotilasarvoltaan ylikersantti.

Mielenkiintoisia julkaisuja

Kyösti Väänäsen kirjalliseen toimintaan mah-tuu väitöskirjan lisäksi muita kirkkohistoriallisia teoksia ja artikkeleita, elämäkerta-artikkeleita, kirja-arvosteluja, sukututkimuksia, yhdistysten historioita, Savon-prikaatin historiaa ja muita Mikkelin seudun sotahistoriaa

Anna-Maria ja Kyösti Väänänen kotipihallaan Mikkelin Siekkilässä valokuvattuina jälkimmäisen 70-vuotispäivänä 16. elokuuta 2001

käsitteleviä teoksia, koulu-, kirjasto- ja sairaalahistorioita ym.

Kyösti Väänänen on ollut Porssalmi-lehden päätoimittajana 28 vuotta (1963–90) ja tämän jälkeen lehden vakinaisena avustajana. Hän on julkaissut lehdessä runsaat 180 historia-aiheista artikkelia ja 90 kirja-arvostelua.

Sukututkijana Kyösti Väänänen on kirjoittanut Väänästen sukuun lisäksi Suomen Sukututkimusseuran aikakauskirjassa Genos lukuisia henkilö- ja sukuhistorioita.

Pentti Väänänen

Sukukokous Pekka Vesaisen jalanjäljillä Oulussa

Väänästen Sukuseuran 12. sukukokous pidettiin Oulussa 3.–4.8.2002. Kokouspaikaksi oli valittu koulutus- ja kehittämiskeskus Pohto Oulujoen suistoon kuuluvassa Hietasaaressa. Paikka on vähän sivummalla kaupungin keskustasta, silloin vielä aivan luonnon helmassa, mutta sen jälkeen on naapuriksi noussut taannoinen Oulun asuntomessualue, joten seudun ilme on jo toinen. Kokoonntuminen alkoi lauantaina puolilta päivin ilmoittautumisella koulukompleksin aulassa.

Kotiseuturetki

Me oululaiset halusimme sukutapaamisen lisäksi esitellä omaa kotiseutuamme, seutua, jota Väänäsetkin ovat asuttaneet jo lähes neljä ja puolisataa vuotta. Linja-auton kuljettaja Voitto Väänänen oli vuokrannut 60 henkilön turistibussin. Hänen ohjastamanaan suuntasimme auton keulan Ylikiiminkiä kohti. Autossa kerailtiin seudun Väänästen alkutaivalta ja elinolosuhteita.

Ensimmäinen pysähdys oli noin 30 km päässä Vesalankylässä. Kuvanveistäjä professori Oskari Jauhiainen muurasi sinne, omalle kotiseudulleen 1936 ensimmäisenä työnään jyhkeän kivipatsaan 1500-luvun loppupuolella vaikuttaneen paikallisen sissipäällikön Pekka Vesaisen muistoksi. Me pohjoisen Väänäs-sukuiset arvostamme tämän miehen melkoisen korkealle, sillä ilman häntä ja hänenlaisiaan peräänantamattomia miehiä olisi meidänkin esi-isämme voineet lopullisesti sortua vainolaisten tapparaan vuosina 1570–95 käydyin ns. Vanhan vihan aikana.

Noin klo 15 olimme Ylikiimingin kirkon edessä. Seurakuntapastori Olavi Isokoski oli meitä vastassa ja esitteli seurakuntaa ja kirkkoa sekä piti pienen hartaushetken. Olimme pyytäneet tähän tehtävään kirkkoherra Jouni Riipistä, jonka äiti on myös Väänäs-sukuista, mutta tämä tilaisuus ei mahtunut hänen kalenteriinsa.

Kirkolta pyrhdimme muutaman kilometrin päähän Pohjois-Pohjanmaan Väänästen en-

simmaiselle asuinpaikalle Karahkaan, joka on yksi pitäjän vauraimmista kylistä. Juha Ukonmaanaho, jonka juuret ovat tässä kylässä, kertoi autossa lisää kylästä.

Karahkasta kiirehdimme vajaan kymmenen kilometrin päähän Juopulille. Siellä kauniin, moniloukkoisen järven rannalla on pitäjän toinen, varsin tiivis ja hyvinvoiva Väänästen asutama taloryhmä. Siellä meitä pidettiin myös vieraina. Kylän naiset olivat jo pihalle kattaneet pöydät ja tarjolla oli mehua ja kahvia monenlaisen perinteisen suuhunpantavan kanssa. Taloryhmää yhtenä asukkaana asuva seminologi Erkki Väänänen kertoi meille tästä asuinpaikasta.

Kiertoaajelumme kolmas vanha Väänästen taloryhmä Alavuotto sijaitsee Kiiminkijoen rannalla noin 60 km Oulusta. Katseltuamme kylää söimme kylätoimikunnan naisten keittämää lohisoppaa tai lihakeittoa ja perinteistä pohjalaista rieskaa. Tämän jälkeen naapurikylän Sanginjärven harrastajanäyttelijät esittivät jokirannassa paikallisten kirjoittajien kirjoittaman Purouitto-näytelmän, joka osaltaan pyrki kuvaamaan seudun muutaman vuosikymmenen takaista elämänmenoa.

Iltta huipentui sitten rantasaunaan. Tätä suomalaisen rahvaan arkielämän temppeliä on aina käytetty sielun ja ruumiin puhdistautumispajana. Muinaisista ajoista saakka on siellä naisväki kylvettänyt morsiamet sulholleen kelvollisiksi, siellä on synnytetty lapset ja siellä on myös kuppari imaissut sarviinsa pahan veren raihnaisen selästä. Alavuoton Väänästen taloilla on vieläkin viisi vanhaa Kiiminkijoen kosken rannalle riviin rakennettua savusaunaa, joista ainakin muutamaa käytetään edelleen lihojen palvauspaikkana. Niiden ryhmittelystä on aistittavissa jopa ikaikaista Kalevalaista perinnettä. Kolme näistä oli lämmitetty tuonakin iltana, pääasiassa vieraita varten. Oma sauna naisille, oma miehille ja vielä yksi yhteinenkin jos joku sellaista halusi. Pieni puute oli vain löylyn jälkeen vilvoittavasta uimavedestä. Vähävetisessä koskessa ei sukel-

tamaan pystynyt ja uintikin muistutti lähinnä lasten käsipohjaa.

Auringon lähennellessä taivaanrantaa käänsi kuskimme sitten linja-auton keulan takaisin Ouluun päin. Yön hiljaisina tunteina saivat retkeläiset hieman sulatella päivän tapahtumia ja valmistautua seuraavan päivän virallisempaan ohjelmaan.

Sukukokous

Sunnuntain kokousohjelma alkoi perinteisellä jumalanpalveluksella klo 10. Sitä toimittamaan emme kuitenkaan kättäneet Väänäs-sukuisia, vaan suosiolla tyydyttiin Oulun seurakuntien tavanomaisiin järjestelyihin.

Varsinainen sukukokous alkoi sunnuntaina kello 14 samassa paikassa johon lauantaina kokoonnuttiin. Tässä kokouksessa - kuten näissä sukukokouksissa yleensäkin - keskityttiin yleisluontoisempiin linjanvetoihin sukuseuran tulevan toiminnan suunnittelussa ja tarkasteltiin taaksejäänyttä kautta. Sukuseuramme silloinen esimies Kyösti Väänänen totesikin sukuhistoriahankkeen nytkähtäneen edellisinä vuosina sillä tavalla eteenpäin, että hänen kokoamansa Väänästen vaiheita 1500-luvulta 1700-luvulle selvittelevän ensimmäisen osaprojektin tutkimusraportti oli monisteena valmis.

Kokouksen rutiiniin kuului myös henkilövalinnat, mutta niistä on kirjaukset pöytäkirjassa, joten ei niistä enempää. Sen sijaan, kun omakohtaisesti muistelen tätä kokousta, nousee arvoasteikossa melkoisen korkealle se asia, josta päätettiin työjärjestyksen seitsemänsä kohdassa. Silloin nimittäin kutsuttiin Jouko Kaarlo Olavi Väänänen Lahdesta ja minut Oulusta sukuseuramme kunniajäseniksi. Se oli sellainen huomionosoitus, josta olemme syys-täkin hyvin ylpeitä.

Kokouksen päättyessä ja päivän kallistuessa illan puolelle toivotimme toisillemme onnea ja menestystä sekä hyvää kotimatkaa.

Assar Väänänen, kuvat sivulla 23

Runo Oulun sukkokouksesta 2002

Liikkui väki
kulki kansa
tuli Ouluun juhlimaan
suku suuri Väänästen

Lauantaina tehtiin retki
Ylikiiminkiin
Sotaherra Vesainen
sai katseet kääntymään
kun vieraat ihastelivat
komeaa kivipatsasta

Vesalasta matka kulki
kirkonmäelle
Seurakuntapastori
kertoi kirkon vaiheista
alttarimaalauksista ja
siitä miten tapulin risti
vaihtui tähdeksi

Karahkassa nähtiin
kaunis kylänraitti
esi-isäin asuinpaikka
Siellä ennen heilimöi
suuret viljapellot
Nykyään on melkein joka talon
navetta tyhjillään
Mutta onpa kylällä jotakin
Kaskipuun komea ovitehdas
kunnan suuri työllistäjä

Juopulilla pyörähdettiin
koulun pihassa
Kun Väänäsen kartanoon saavuttiin
oli sinne laitettu kestitys
Kahviteltiin luonnon kauniin
Juopulijärven rannalla ja
seurusteltiin uusien
sukulaisten kanssa
Kylän oma poika
Erkki Väänänen
kertoi suvun vaiheista
ja nykyisistä asukkaista

Juopulilta matkattiin
Alavuotolle
oikeaan Väänästen pesään
Siellä vasta iloon ratkesi
koko juhla väki

Oli koko rannan savusaunat
viisi kaikkiaan
lämmitetty vieraille
Selänpesijöistä ei ollut puhetta
liekö ollut
vain kylpijät sen itse tietävät

Sitä ennen kuitenkin
Väänäsen vanhassa pirtissä
syötiin lohikeittoa
ohuen rieskan keralla
Kun vatsat oli saatu pullolleen
asetuttiin ranta-aitioon
seuraamaan kylänäytelmää
Purouitto
utajärvesten esittämänä
Ranta raikui naurusta
niin hauskaa oli kaikilla
Esityksen loputtua
ohjelma oli vapaata
Kuitenkin pikkutunneilla
oli jokainen majapaikassaan

On Väänästen suku
sen verran harrasta
että Jumalan sanaa on kuultava
ja siksi kirkkoon kiiruhdettiin
aamuna sunnuntain

Pääjuhla
alkoi juhlaaunaalla
Kokoustila oli koristeltu
nuoren kuvataiteilija
Anu Väänäsen teoksilla
vastineeksi saamastaan
stipendistä
Juhlassa muistettiin
myös muita
ansioituneita Väänäsiä

Lähtökahvittelussa
oli haikeutta ja iloa
Viikonloppu meni kuin siivillä
ja uudet sukulaiset
ympäri Suomen maan
tulivat lähemmäksi
Miten laaja onkaan
meidän oma sukumme

**Ylikiimingissä sukujuhlaa muisteli
Eila Vimpari os. Väänänen**

Pakina Oulun sukkokouksesta

3.–4.8.2002

Ilmassa oli jo syksyn tuoksua. Sää oli koleahko ja taivas savenharmaa. Pilvet antoivat niin vuoroin tihkua kuin kunnon kuurojakin, kun Väänäset kokoontuivat eri puolilta Suomea Ouluun. Päivä oli lauantai, elokuun 3. vuonna 2002 ja 12:nentoista sukkokouksen paikkan kurssikeskus Pohto.

Lauantai aloitettiin ilmoittautumisella klo 11 aikoihin kurssikeskuksen aulatiloiissa. Innokkaimmat vaiko hätäisimmät meistä olivat paikalla pariakin tuntia aikaisemmin. Aika kului joutuisasti uusiin Väänäs-sukulaisiin tutustuen. Tunnelma oli leppoisa, niin kuin ”omiensa” joukossa kuuluukin olla. Jutustelu jatkui kevyen lounaan merkeissä kurssikeskuksen Apaja-ruokasalissa.

Meillä Väänäsillä taitaa olla melko hyvät suhteet ”Yläkerran Isännän” kanssa, sillä asteltuamme ruokailun jälkeen pihalla odottelevaan linja-autoon, pilvet olivat repeilleet ja aurinko lämmitteli meidät lähtötunnelmiin. Retki Ylikiiminkiin saattoi alkaa kuljettaja Voitto Väänäsen asiantuntevissa käsissä.

Matkaan lähti kolmisenkymmentä henkilöä ja käänsipä päätään mihin päin tahansa, katsoi sieltä vastaan joku Väänänen tai Väänäs-sukuinen. Tyhjiillä penkeillä istui varmasti niitä ”näkyttömiä Väänäsiä”, jotka olisivat mieluusti olleet mukana, mutta olivat estyneet tulemasta tälle retkelle.

Ensimmäinen kohteemme oli Vesalan kylässä, syrjäisessä metsässä piilottelevan jyhkeäilmeisen Pekka Antinpoika Vesaisen patsas. Tämän luonnonkivistä rakennetun patsaan sijainti on tarkkaan harkittu. Olihan patsaan henkilö 1500–1600 -lukujen taitteessa elänyt pohjoispohjalainen talonpoikaissäällikkö, joka metsissä piileskellen suoritti muun muassa kostoretken Vienen rannoille. Vesainen tunnetaan päähenkilönä Santeri Ivalon kirjassa nimellä Juho Vesainen.

Matkamme jatkui v. 1786 rakennettuun Ylikiimingin kirkkoon. Sen suojissa lauloimme pappi Isokosken, oopperalaulaja Soile Isokosken veljen johdolla yhden virren, jonka jälkeen kirkkoa esiteltiin meille ja kysymyksiimme vastailtiin.

Astuttuamme kirkosta ulos sää oli jo selkeästi aurinkoinen. Seuraavaksi Voitto lähti kuljettamaan meitä Väänästen asuttamiin kyliin. Vehmaan vihreiden niittyjen ja metsien keskeltä olivat jo vuosisatoja sitten maatilkkunsa raivanneet monet Väänäset. Karahkan ja Juopulin kyliä asuttaneet Väänäset olivat joutuneet usein vaihtamaan nimensä talon mukaan. Heistä tuli mm. Kaski- ja Pyky-nimisiä.

Juopulissa pyörähdimme koulun pihamaalla ja jatkoimme matkaa Erkki Väänäsen kotisijoille. Autosta alas hypättyämme seisoi Väänäsentiellä ja uskottava se oli kun rivi pelkkien Väänästen postilaatikoita todisti, että nyt oltiin Väänästen ”valtakunnassa”. Olipa Väänäsenkujakin ihan kivenheiton ”piässä”. Taas totesimme, että parhaalle paikalle ne piällysmiehet osaavat majansa rakentaa. Erkki Väänänen puolisoineen ja läheisineen ottivat meidät lämpimästi vastaan upeassa pihassaan, jossa toinen toistaan vanhempi rakennus kertoili omaa historiaansa. Yllätyskahvien vielä mieltä lämmitäessä ja iloisen rupattelun saattelemina lähdimme jatkamaan matkaa.

Saavuimme Alavuotton kylään. Siellä kylätoimikunta oli jo meitä odottellutkin lohikeiton kanssa. Kuulumisia vaihdeltiin ja kaunista maaseudun idylliä ihasteltiin siinä pihamaata kierreltyämme ja matkatessamme kohti ruoka- paikkaa.

Ruokailimme ”Uuentalon ” pirtissä, osa söi pihamaalla sinne tuoduilla penkeillä ja tuoleilla, sillä säähän oli jo varsin lämminkin. Ruokailun jälkeen maukkaasta ruoasta tyytyväisinä kukin kulutti aikaansa toisten kanssa seurustellen ja ympäristöstä nauttien.

Päivä oli kuitenkin kääntynyt jo iltapäivän puolelle ja edessä oli lähtö kesäteatteriesitykseen. Näytelmä Purouitto esitettiin Kiiminkijoen rannalla aivan näköetäisyyden päässä äskeiseltä ruokailupaikalta. Sinne olivat tulleet Sanginkylän harrastajanäyttelijät Utajärveltä. Väänäsen Asko oli nikkaroinut yleisölle kel-po penkit ja kaikki rekvisiittakin esitystä varten oli jo valmiina. Puolitoistatuntinen kului rattoisasti perisuomalaista aihetta käsittelevän näytelmän juonen käänteissä. Melkein saat-toi kuvitella itsensä näyttelijä Emma Väänäsen olevan paikalla, ainakin näytelmän melodramaattisimmissa kohdissa.

Saattoiko parempaa ympäristöä esitykselle antaa kuin muutaman metrin päässä näyttelijöiden takana virrannut Kiiminkijoki. Aurinko helli meitä eikä muutama tumma pilvi taivaalla jaksanut onneksemme sadetta piiskuttaa. Väliajalla kylätoimikunnan kahvit ja letut teki-vät kauppansa.

Lauantaipäivän huipennus oli varmasti monelle Askon päivän mittaan lämmittämät rannan savusaunat. Saunoista tupruttavat savut vastaanottivat meidät esityksen jälkeen, ja ennen kuin viimeiset olivat pihamaalla, ensimmäiset olivat jo saunan lämmön syleilyssä. Sitä hyvän olon voihketta oli lähes sietämätöntä kuunnella meidän, joilla ei saunavarusteita ollut mukana.

Siinä ilt-auringon kullatessa maisemaa saimme todistaa ikiaikaista saunaperinnettä, aika aivan kuin pysähtyi. Saunat kenottavat vieretysten liki toisiaan – on Askon saunaa, Veijon saunaa, Uentalon saunaa, Aimon saunaa ..., vaan yhtä kaikki, viisi niitä on ja kaikki niistä on Väänästen omia. Niin liki saunat ovat toisiaan, että sopua on tarvittu. Assar Väänäsen kirjassa Väänästen varsiteiltä kerrotaan papin tulleen kerran lasta Väänäsille kastamaan. Hän oli kehnut paikkaa ja todennut, että kärsivällisyyttä varmaan tarvitaan. Siihen oli joku muori heti livakasti vastannut: ”Ja se on tosi”. Niinpä näyttivät nytkin Väänäset sopuisasti saunoista ulos tulevan, puhtaina ja punaposkisina.

Asko oli huolehtinut kaikesta. Niin siinä saunoja ja meitä muitakin odotteli saunan sei-

nustalla, kukkivien horsmien kainalossa suuri maitotonkka. Maitoa siinä ei kyllä tällä kertaa ollut. Siinä se sihi kilpaa saunan löylyjen kanssa, Askon saunasähti. Yksi ja toinen kierteli ja kaarteli tonkan ympärillä illan mittaan, vaan kuljettajallemme Voitolle ei nyt tällä kertaa sähti maittanut. Hän tyytyi vain katselemaan tonkkaa alta kulmiensa kauempaa mak-karan paistopaikalta.

Niin oli lauantai-ilta jo pitkällä, että aurinkokin alkoi laskea mailleen ja hämää lisääntyi. Tyytyväisinä ja kiitollisina päivän retkestä kävelimme askel jo hiukan keikkuen ja kielet iloisina kalkattaen takaisin autoon. Vain Voitto oli hieman hiljaisena. Perillä Pohtossa olimme klo 22.30 aikoihin. Osa lähti ansaitulle levolle ja jokuunen sitkeä yritti vielä kesäillan valvottamana pyörähtää läheisellä tassilavallakin.

Sunnuntai-päivä valkeni jo heti aamusta aurinkoisena, mutta kesän lämpöä siinä ei enää ollut. Aamiaisen nautittuamme lähdimme Voiton kuljettamina Oulun tuomiokirkkoon jumalanpalvelukseen. Suunnitelmiin oli tullut viime hetken muutoksia ja epäilimme tiesivätkö kaikki omilla kulkuvälineillään tulleet muutoksista. Voittokin ajeli meitä muistinsa mukaan Tuiran kirkolle, kunnes huomasi muistaneensa väärin. Siinä hän autoa peruutellessaan ajoi yhden liikennevalopylvään aivan uuteen asentoon. Ihmettelimme naurussa suin tällaista hurjastelua, sillä eihän Voitto ollut käynyt Askon maitotonkalla koko edellisiltana! Mutta toisaalta, täytyyhän se näkyä Oulun kokoisessa kaupungissa, että Väänäset kävivät täällä. Sinne jäi pylväs kenolleen iskemään meille keltaista silmäänsä. Jumalanpalveluksen jälkeen palailimme takaisin Pohtoon, missä meitä odotti herkullinen lounas jälkiruokineen.

Sukukokous alkoi hieman sovittua myöhemmin, sillä puheenjohtaja oli vielä matkal-la kokoukseen. Kokous kesti kolmisen tuntia. Väänästen itsetuntoa nostivat sukuseuran stipendin saaneet nuori taiteilija Anu Väänänen, joka esitteli lopputyötään ja teoksiaan sekä tohtorin väitöskirja-aihettaan esitellyt Riitta Mäkinen. Osakseen he saivat raikuvat aplodit ja kuten puheenjohtaja totesi – tällaisia suori-

tuksia sukuseura on mielellään taloudellisesti kannustamassa jatkossakin.

Sukuseuramme koki tällä kertaa sukupolvenvaihdon. Seuralle valittiin uusi esimies ja varaesimiesmiehet. Ansiokkaan ja pitkän työn sukuseuran esimiehenä tehnyt Kyösti Väänänen kukitettiin kiitoksin uuden esimiehen Pekka Väänäsen toimesta. Kokous sisälsi myös muita huomionosoituksia ja muistamisia. Kokous päätettiin klo 16 aikoihin kakku-kahveilla.

Niin oli 12. sukukokous päätöksessään. Loppuhalausten ja terveisten jälkeen kukin

Väänäsistä lähti tahoilleen tyytyväisinä onnistuneesta tapaamisesta. Mielessä ylpeinä varmasti voisi tänäkin päivänä pitää Kalle Väänäsen kirjoittaman sukuvirren viimeistä säettä:

Nua muiston kuvat ne antaavat
Meille evvääks uarteen kalliin:
Itekuttai meistä ne aattavat
Niät elämään siihem malliin,
Että hoejjetasj sitä leiviskee,
mik'on isiltämy perinnöks suatu,
Ja oekeen osattasj ymmärtée
Sukumuistoemmu suurten luatu.

Pakinan kirjoitteli Kaisa-Leena Väänänen Torniosta
Kuva sivulla 23

150 Väänäs-sukuista Muuruveden sukukokouksessa

Väänästen Sukuseuran 13. sukukokous pidettiin elokuun 6. ja 7. päivänä 2005 Juankosken Muuruvedellä Savon ammatti- ja aikuiskoulutusopistolla (entinen Muuruveden maamieskoulu). Savon kauniista maisemista nautti Suomen suvessa yli 150 henkeä.

Kotiseuturetki

Lauantain ohjelmassa olleella kotiseuturetkellä pysähdyttiin Juankoskella, Nilsin keskustassa, Tahkovuorella, Sänkimäen Väänälässä ja Murtolahden Murtolassa.

Juankoskelta löytyi hyvien oppaiden johdatuksella kaunis ruukkimiljö. Paikalla olleet tietävät, missä on köyhäin taivas ja että Suomen ensimmäiset sisä- ja ulkotenniskentät olivat Juankoskella.

Nilsin oppaat esittelivät kirkon ja keskustan sekä nilsiläisten ylpeyden Tahkovuoren. Nilsin kaunis kirkko täyttää 100 vuotta 2007. Tahkovuoresta on tullut 40 vuodessa valtava vapaa-ajan keskus. Laskettelurinteitä on

23 ja hiihtohissejäkin löytyy kymmenen. Golfkenttä on Suomen parhaita ja toista kenttää jo rakennetaan. Vuodepaikkoja löytyy 7000 hengelle, joten jokainen nilsiläinen mahtuisi Tahkolle. Virkistyskylpylä Tahko Spa avattiin syksyllä 2005.

Ensimmäiset Väänäset ovat tulleet Nilsin Reittiölle 1500-luvun lopulla tai 1600-luvun alussa. Reittiön haarasta Eerik Väänänen on muuttanut 1844 Sänkimäen Väänälään, mikä oli seuraava pysähdyspaikka. Talon isäntä Esko Väänänen esitteli taloa ja sen historiaa. Vieraat ihailivat mykistyneinä kauniita vaaramaisemia, jotka avautuivat Sänkimäestä.

Viimeinen pysähdyspaikka oli Murtolan pihalla. Tilan isäntä ja sukuseuran hallituksen nykyinen varajäsen Markku Väänänen esitteli tilaa yhdessä vaimonsa Katrin kanssa. Murtolassa oli Antti-pojan rippijuhlat. Onkohan kellarissa Väänäsellä ollut enemmän Väänäs-sukuista rippivieraita kuin Antilla?

Ilta päättyi yhteiseen päivälliseen ja pienemmissä ryhmissä vietettyyn lauantai-iltaan.

Messu Muuruveden kirkossa

Sunnuntaiaamu alkoi perinteisellä jumalanpalveluksella kauniissa Muuruveden kirkossa, jonne oli tullut satakunta Väänäs-sukuista. Jumalanpalveluksen hoitivat tietenkin omat miehet Kalle Väänäsen Sukuvirren hengessä. Jäm-sän kappalainen Erkki O. Väänänen toimitti jumalanpalveluksen. Kanttori Paavo Väänänen soitti urkuja ja maanviljelijä Erkki O. Väänänen lauloi. Esimiehet Pekka Väänänen, Juhani Väänänen ja Pentti Väänänen keräsivät Väänäsiltä kolehdin.

Sukukokous

Juhlalounaan jälkeen sukuseuran esimies, maanviljelijä Pekka Väänänen avasi yhdistetyn sukujuhlan ja -kokouksen. Tilaisuudessa esitettiin Oulun kokouksen selostus ja pakina, Marja Linnove lausui runon ja Erkki O. Väänänen lauloi.

Sukukokous kutsui seuran uudeksi kunniajäseneksi pitkäaikaisen puheenjohtajan, tuotteliaan sukututkijan, teologian tohtori, dosentti Kyösti Väänäsen Mikkelistä.

Kokouksessa valittiin seuran esimieheksi eversti Pentti Väänänen Tampereelta, ensimmäiseksi varaesimieheksi pääkonsuli Juhani Väänänen Helsingistä ja toiseksi varaesimieheksi rouva Sinikka Aaltonen Helsingistä.

Sukukokous hyväksyi toisessa käsittelyssä olleet uudet sukuseuran säännöt, jotka vastaavat paremmin nykypäivän tarpeita kuin alkuperäiset vuodelta 1937 olleet säännöt.

Muuruvedellä käynnistettiin tohtori Pertti Väänäsen johdolla toteutettava sukututkimusprojekti ”näkymättömät sukujuuret”. Lieneekö nimeen vaikuttanut sarjakuvahahmo Näkymätön Väänänen, joka kutsuttiin sukuseuran jäseneksi. Sarjakuvapiirtäjä Jope Pitkänen oli piirtänyt Savon Sanomiin kokousta edeltävän torstain numeron sukukokousaiheisen kuvan, joka on toisaalla lehdessä.

Lähtökahvit juotuaan kukin suuntasi autonsa kotiseudulleen muistorikkaan yhdessäolon jälkeen.

Pentti Väänänen
Kuvat sivuilla 24-25

Kukitettu luopuva esimies Kyösti Väänänen

Oulussa valittu uusi esimies Pekka Väänänen

Kaisa-Leena Väänänen

Kunniajäsenet Kalle Väänänen ja Assar Väänänen kukitettiin

Kokousväkeä Oulussa

Kahvihetki kotiseuturetkellä

Väänäsiä Kiiminkijoen rannalla

Väänästen savusaunat Ylikiimingissä

Sukuseuran stipendillä palkittu Anu Väänänen esitteli taulujaan Oulussa

Muuruveden sukkokous, kuvat Jari A. Väänänen ja Pentti Väänänen

Tervetuloa Muuruvedelle

Tarkkaavaisia kuulijoita koulutuskeskuksen ruokalassa

Kotiseutureteläisiä

Kotiseuturetken ensimmäinen pysähdys oli Juankosken historiallisissa maisemissa

Esko Väänänen toivotti tervetulleiksi Sänki-mäen Väänälään

Väänälän entinen isäntä Niilo Väänänen esitteli Väänälää.

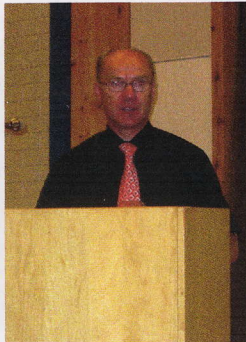
Juhanin ja Assarin välissä pastori Erkki O. Väänänen vaimonsa kanssa

Yllätysvieraat Murtolan pihalla

Seuran esimies Pekka Väänänen onnitteli rippipoika Anttia

Pentti Väänänen kertoi kokousjärjestelyistä

Pekka Väänänen lausui painavat sanat uudelle esimieskolmikolle

Erkki O. Väänänen lauloi ja Kari Väänänen säesti

Marja Linnove lausui kirjoittamansa runon

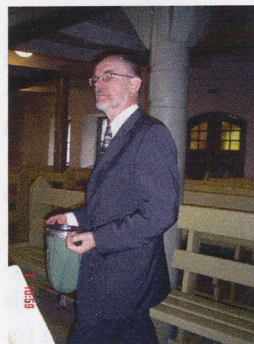
Anna Nykänen ja Marja-Leena Ketola meriupseerien välissä

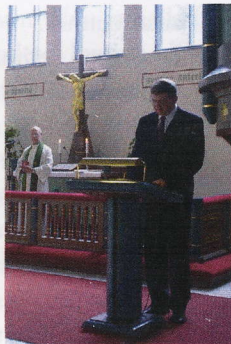
Kokousväkeä Muuruvedellä

Väänäset Muuruveden kirkossa

Juhani Väänänen kantamassa kolehtia

Esimies Pekka Väänänen ja pastori Erkki O. Väänänen

Muuruveden kirkko

Reittiön kokoontuminen, kuvat Pentti Väänänen

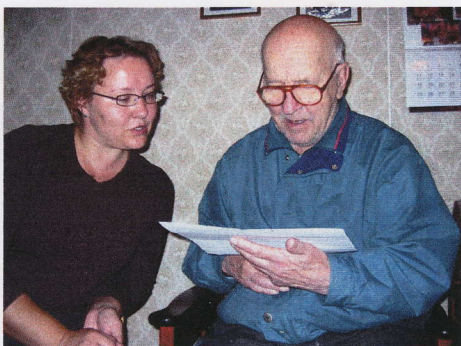
Väänäsiä Reittiön koululla

Pirjo Baderman selostaa tutkimussuunnitelmaa

Kalevi Juutinen toi isomummonsä vanhan hautamuistomerkin

Anne Rantonen haastattelee Hovin viimeistä Väänästä, Veijo-setäänsä

Väänäsiä Reittiön koululla Nilsissä elokuussa 2006

”1930-luvulla Reittiöllä oli Väänäsiä enemmän kuin oikeita immeisiä - Väänästen sukukirjaan kerätään tarinoita.”

Näin otsikoi Nilsin ja Rautavaaran paikallislehti Pitäjäläinen koko etusivun jutussaan lyhyellä varoitusajalla koolle kutsuttua tapaamista. Kalevi Juutiselle ja Markku Väänäselle esitetään parhaat kiitokset käytännön järjestelyiden hoitamisesta Nilsissä.

Reittiö on noin kymmenen kilometriä Nilsin kaupungin keskustasta pohjoiseen. Tahkokuorelle kylältä on yhtä pitkä matka. Reittiö on ollut aikoinaan levähdyspaikka Joensuu – Iisalmi – Oulu reitillä. Ensimmäiset Väänäset lienevät asuneet Kievarin paikalla.

Reittiön koululle oli tullut noin kuusikymmentä henkeä sunnuntaina elokuun 6. päivänä 2006. Vanhimman ja nuorimman ikäero oli lähes 90 vuotta. Kaukaisimmat olivat Helsingistä ja Oulusta, kun Reittiöltä Kanadaan muuttaneet ehtivät lähteä kotimatkalleen hiukan aikaisemmin.

Seuran esimies Pentti Väänänen esitteli Väänästen Sukuseuraa ja seuran sukututkimusta. Tamperelainen arkkitehti Pirjo Badermann o.s. Väänänen kertoi Reittiön Väänästen sukahaaran tutkimustilanteesta. Reittiön Väänäsiä on tallennettu Juuret-ohjelmaan yli 2000 nimeä, joista vanhimmat ovat 1600-luvulta. Reittiöllä saatiin uusia tietoja, löydettiin aukkoja tiedoissa ja muutenkin tuli hyvää aineistoa tu-

levaan sukuhistoriaan. Monella oli mukanaan sukutauluja, valokuvia ja muuta aineistoa. Vastaavia kokoontumisia toivotaan myös muiden sukuhaarojen järjestävän sukuhaaransa historian elävöittämiseksi.

Isän lahjakirja pojilleen

Matti Töyräs toi kopion alkuperäisestä ja käännöksen ruotsinkielisestä asiakirjasta, jolla Lars Wäänänen lahjoitti maansa pojilleen vuonna 1855. Lahjakirjan teksti:

”Täten minä allekirjoittanut, vaimoni kanssa ja suostumuksella annan lahjana pojilleni Pähl, Josef, Fredrik ja Henrik Wäänäselä omistamani perintötilan N:o 2 Reittiön kylässä sekä N:o 1 Mikkajärven kylässä Nilsin pitäjässä.

Viimemainituista N:o 2 on nykyisin kokotalo kooltaan 1/8 manttaalia arvoltaan 1500 ruplaa sekä viimeainitun joka käsittää ¼ osan talosta sekä lisäksi 3/64 osaa uutta manttaalia arvoltaan 150 ruplaa, kaikki hopeana, ohessa minulle kuuluvan irtaimiston pois lukien minun ja vaimoni pito- ja sänkyvaatteet, välillämme tänään laadittua syytinkisopimusta vastaan seuraavin ehdoin, että poikani Josef, Fredrik ja Henrik Wäänänen heti kuolemani jälkeen saavat täysin omistukseensa ja hallintaansa perintötilan N:2 Reittiön kylässä ja kaiken mitä siihen kuuluu jonka lisäksi heidän yhdessä minun kanssani tulee vastata pesässä olevista veloista, joita ovat torppari Karl Piriselle 110 ruplaa korkoineen ja kuluineen sekä talollinen Henrik Sutiselle 40 ruplaa korkoineen niin että poikani Pähl on niistä kokonaan vapaa, kun taas poikani Pähl Wäänänen tästä päivästä lukien saa osakseen Mikkajärven talon ja kaikki mitä siihen nyt tai tulevaisuudessa kuuluu niillä ehdoilla jotka syytinkisopimus tarkemmin määrää ja niin että minun muilla perijöilläni jotka ovat jo saaneet täysin perintöosansa ei ole pienintäkään oikeutta perintövaatimuksiin minun tai vaimoni kuoleman jälkeen joka vaakuutetaan Nilsissä 21. maaliskuuta 1855”

Lars Pählinpoika Wäänänen

Hautataulun tarina

Kalevi Juutisella oli mukanaan isomummonsa hautamuistomerkki, jonka paikalle on tehty uusi vastaava taulu. Vastaava hautataulu on uusittu myös Annan puolison Henrik Juutisen haudalle. Hautataulun teksti Nilsin hautausmaalla:

Tässä Lepää

Eli

Otota

yhteistä ylösnouse-

musta Talonemäntä

Anna Wäänänen

Reittiön kylästä N 4

joka syntyi 20 touko-

kuuta 1813 ja kuoli 6 p Maa-

liskuuta 1888 ja

Hän jätti peräänsä 2 poi-

kaa ja kaksi tyttärtä Jot-

ka surevat peräänsä ja

Toivottavat Hänen pe-

räänsä Kepeät mullat

391 S8

Martta Korhonen on kertonut Anna ja Henrik Juutisesta vuonna 1992: ”Henrik Juutinen oli kotoisin Korpiselta ja tuli kotivävyksi Viitaselle. Hän tuli ensin rengiksi taloon ja meni naimisiin talon tyttären Annan kanssa. Kun äiti näki, että tytär oli rakastunut renkiin, hän antoi Annalle piiskaa. Kun oli lähtö kuulutuksiin pantiin vaatteet piiloon. Mikään ei auttanut. Kuulutuksiin mentiin ja vihille myös. Nuori pari asettui asumaan läheiseen mökkiin. Heille syntyi lapsia ja kun kotiin tuli vieraita, paitaressut juoksivat uunin alle, koska ei ollut housuja. Myöhemmin Anna ja Henrik saivat mökin pelot vaihdetuksi Juutilan taloon”

Pentti Wäänänen

Kuvat viereisellä sivulla

Muistoja Väänäs-sukulaisten tapaamisesta Muuruvedellä

6.–7.8.2005

Muuruvesi sijaitsee kaukana nykyisten valtaväylien varrelta. Muuruveden maisema on runsaista vesistöistä johtuen vaihtelevaa, ja Muuruveden alue muodostuu kolmesta suuresta niemekkeestä, joita halkovat Nilsin reittiin kuuluvat Vuotjärvi, Akonvesi, Melavesi ja Juurusvesi. Kiireiset ympäri Suomea asuvat Väänäset suuntasivat reittinsä 6.–7.8.2005 Väänästen 13. sukukokoukseen Muuruveden Puutarha- ja Maaseutuoppilaitokselle.

Heti aluksi todettakoon, että järjestelytoimikunta oli rakentanut päiville monipuolisen ja mielenkiintoisen ohjelman, jossa oli hyvin huomioitu niin maallinen kuin henkinenkin puoli ikään ja sukupuoleen katsomatta. Lauantaina ilmoittautumisen yhteydessä saattoi jo tutustua sukuseuran monipuoliseen tuotantoon sekä tehdä ostoksia, mm. julkaisuja, viirejä, T-paitoja – tietenkin kaikki sukuseuran tunnuksin.

Ensikertalaiset seurasivat silmät suurina Väänästen hyörinää, niin myyntitiskin ympärillä kuin toisen Väänäsen halailussa. Niinpä alta aikayksikön oltiin jo juttusilla aitosavolaisten kanssa ja silloin siinä käy niin, että ennen kuin vieras on aavistanutkaan, savolaiset ovat onkineet selville kaiken tietämisen arvoisen. Parempaa menettelyä ei voisi kuvitella ihmiselle, joka etsii juuriaan. Monet löysivät heti alkumetreillä siltoja menneisyyteen sukunsa juurille.

Maistuvan lounaan jälkeen lähdettiin kotiseutukierrokselle Ahosen liikenteen kahdella bussilla reittiä Juankoski, Nilsä, Sänkimäki, Murtolahti, Muuruvesi. Juankoskella opastettu ruukki- ja puistokävelykierros tarjosi koko Suomen elinkeinoelämän näkökulmastakin merkittävän historiallisen katsauksen eikä vaan kuvannut pienen kyläyhteisön historiaa. Juan-

kosken kunta on perustettu vasta vuonna 1925 ja siitä tuli kaupunki 1998. Juankoskella on kuitenkin yli 250 vuotta teollista historiaa.

Juankosken ruukki Stromsdal bruk sai alkunsa 4.7.1746, kun manttaalikomissaari Brynolf Brunou sai luvan erikoisoikeuskirjalla Suomen ensimmäisen järvimalmiruukin perustamiseen keskelle Savoa Juankoskelle. Ruukin toiminnan ensimmäiset sata vuotta olivat monenlaisten vaikeuksien ja omistajavaihdosten aikaa. Hovioikeudenneuvoksetar Anastasia Ponomarevan omistajasuvun aika (1880–1904) oli rakentamisen, tuotannon monipuolistamisen ja uudistusten aikaa. Jo silloin ruukki alkoi huolehtia työväkensä elämästä. Tehtaan koulu perustettiin 1862 ja rakennettiin myös koulu-kirkko. Vuosina 1880–88 nostettiin Koillis-Savon järvistä järvimalmia peräti 22,5 miljoonaa kiloa. Saimaan kanavien valmistuttua hellat, padat, pannut ja muut taloustavarat löysivät tiensä Pietarinkin markkinoille. Ruukista vietiin myös raakarautaa, maatalouskoneita ja turbiineja.

Vuonna 1904 vapaaherra Anto von Alftan osti Juantehtaan. Hän rakennutti ruukin yhteyteen puuhiomon ja höyrysahan. Juankosken ruukin toiminta jatkui 1920-luvulle työllistäen parhaimmillaan 500 henkeä. Teollista toimintaa jatkaa nykyisin hienokartonkitehdas Stromsdal Oyj. Juankosken ruukki on Suomen parhaiten säilynyt järvimalmia hyödyntänyt ruukkikokonaisuus. Samalla se on ollut ja on edelleenkin osa juankoskelaisuutta, johon on liitetty Juicen tori.

Historiallisen katsauksen jälkeen jalkautttiin katselemaan ruukin aluetta, mistä löytyivät tiiliset tuotantorakennukset 1800-luvun loppupuoliskolta ja höyryveturitali vuodelta 1904. Siellä oli myös tehtaan kirkko, työvä-

en rakennuksia ja ainoina tyyppinsä edustajina kaksi suurta hiiliuunia Vuotjärven rannassa. Erinomaisen oppaamme reheväkielinen ja sujuva kerronta ruukin alueen ”totta vai tarua”-tarinoista sai monin paikoin Väänäset leukailemaan herjoja! Kun kierroksella päästiin Patruunamäen Engelin suunnitteleman empiretyylisen kartanorakennuksen (1826) portaille ihailemaan kauniita maisemia ja kuultiin paronin puutarhajuhlista – niin johan ”näky-mättömän Väänäsenkin” mielikuviutus lähti liikkeelle, kun selvitettiin, että täältä se savolaisaatteli on peräisin. Kauppaa oli käyty sekä itään että länteen ja siinä saman tien geenitkin sekoitettiin ilman aekojaan ja keneltäkään kysymättä. Kartano oli aikanaan loistelas, istutuksineen, tenniskenttineen ja juhlineen niin, että sitä kansan keskuudessa kutsuttiin työmiehen taivaaksi.

Juankoskella tutustuttiin vielä pienellä kiertoajelulla kanavaan, joka avattiin vuonna 2002. Kanava avasi reitin Saimaalta Syvärille ja mahdollisti Tahkon vesireitin. Opas esitteli kaupungin talon ja ruukin koulun sekä ylösnousemuksen kirkon (1990). Kirkossa on taiteilija, pastori Hannu Konolan lasimaalaus *Liiton merkki*. Kiertoajelu päättyi Juicen torille.

Juankoskelta ajeltiin hiljakseen läpi Noursionmäen ja Pelonniemen kautta Nilsijään, jossa oppaat odottivat meitä torilla. Nilsijän kunta on perustettu v.1869 ja kaupunki se on ollut vuodesta 1998 lähtien. Kaupungin keskustassa on vanha hautausmaa, jossa sijaitsee sotiemme sankarihaudat ja herännäisjohtaja Paavo Ruotsalaisen hauta sekä nälkävuosina 1865–1867 kuolleiden muistokivi. Vieressä on kunnostettu vanha kellotapuli. Nilsijän komea kvartsiittikivistä rakennettu kirkko on Josef Stenbäckin suunnittelema (1906). Juho Rissasen maalama alttaritaulu on vuodelta 1907. Kirkon lähellä on Ukko-Paavo Ruotsalaisen muistomerkki. Nilsijän nähtävyyksiin kuuluu mm. Pisan luonnonsuojelualue ja Simolan kotiseutukeskus, jossa selviää vanhan emäpitäjän historia ja perinteet. Pisalle on hakattu Täyssinän rauhan rajamerkit (v.1595). Kivessä on yhä näkyvis-

sä Ruotsin valtakunnan kolme kruunua, raja-valtuutettujen nimikirjaimet sekä venäläisten merkinä ortodoksinen risti. Kotiseuturetkellä tutustuimme Tahkovuoren alueeseen. Sen laskettelurinteet ja golfkenttä ovat tulleet myös kansainvälisesti tunnetuiksi. Väänäset eivät ehtineet nyt pallon lyöntiin eikä kelkkailuun mutta hyvät kahvit juotiin. Lisäksi ihailtiin jylhiä vaaramaisemia ja suureksi kasvanutta lomakaupunkia.

Viralliset oppaamme jäivät Nilsijään ja opastusta jatkoi Pentti Väänänen Sänkimmäen Väänälään mäkistä tietä pitkin. Talon isäntä Esko esitteli sukunsa historiaa ja talomuseota sekä upeata pihapiiriä maisemineen.

Seuraavaksi suuntasimme Ranta-Sänkimmäen ja Pieksänkosken kautta Murtolahteen Väänästen taloon Murtolaan, jonka edesmennyt vanhaemäntä oli kansanedustaja Hilja Väänänen. Hän oli aikanaan suuri vaikuttaja Muuruveden ja sen syrjäkylien etujen valvoja valtakunnan tasolla. Hilja Väänänen oli nykyisen isännän Markun mummo. Murtolassa oli kiireinen rippijuhlapäivä mutta siitä huolimatta vastaanotto oli lämmin ja noin sadalle kuokkavieralle oli Kati emäntä järjestänyt mehua ja Markku isäntä kertoi tilan historian. Murtolahti on vuosikymmenien aikana kokenut melkoisen muutoksen kauppojen, pankin ja postin loppumisen myötä, mutta siitä huolimatta kylässä toimii edelleen vireä kylätoiminta, vaikka koulukin viimeisenä instituutiona on loppumassa.

Matka jatkui Muuruvedelle, jossa oppilaitoksen ruokalan emännät odottivat nälkäisiä matkamiehiä erittäin monipuolisen ja maukkaan päivällisen kanssa. Päivällisen jälkeen kylläiset Väänäset päästettiin vapaalle ensimmäisen päivän hienon annin jälkeen. Väänäset suuntasivat läheiseen tanssitiloon, viinikellariin tai omatoimiseen illanviettoon lähiseudulle.

Sunnuntaina kokoonnuimme Muuruveden sata vuotta vanhaan kirkkoon jumalanpalvelukseen. Kirkollinen messu suoritettiin Väänästen voimin. Pappina oli Erkki, kanttorina oli

Paavo, Kalle oli tehnyt virren, yksinlaulua esitti Erkki O. ja esimiehet Pekka, Juhani ja Pentti keräsivät Väänäsilta kolehdin. Jumalanpalveluksen jälkeen oli kirkon esittely ja vapaamuotoinen tutustuminen kirkon ympäristöön sekä kylän historiaan. Kirkon on suunnitellut Josef Stenbäck v. 1901 ja sen vihki käyttöön Oulun piispa Koskimies 1904. Kirkkoon käytetty harmaa graniitti on louhittu Muuruveden taajaman lähistöltä. Kirkko peruskorjattiin vuonna 1999. Nyt saimme ihailla kaunista Stenbäckin kuuluisaa kansallis-romanttista kirkkoa.

Sankarihautausmaalla kirkon vieressä on neljä muistokiveä: Emil Halosen Vapaussodan sankaripatsas, joka on Suomen ensimmäinen sankarimuistomerkki vuodelta 1919, Tauno Gröndahlin viimeisten sotien sankarivainajien

muistokivi, Karjalaan siunattujen muistomerkki ja viime sotiin lähdön muistokivi. Kirkon vieressä Muuruveden kotiseutumuseon pihassa on mm. kunnallisneuvos, kansanedustaja Hilja Väänäsen muistokivi. Kirkolta siirryttiin Muurutvirran sillan (Hiljan sillan) kautta opilaitokselle, jossa nautittiin upea juhlaounas. Lounaan jälkeen alkoi sukkokokous oman kaa-
vansa mukaan.

Esimies Pekka Väänänen johti ihailtavalla savolaisella lupsakkuudella erittäin onnistunutta sukkokokousviikonloppua.

Läsnäolijoiden lämpimät kiitokset järjestelyvastuussa olleille sukulaisille.

Tapaamisiin seuraavassa sukkokokouksessa.

Marja-Leena Ketola os. Väänänen

Näkymättömän Väänäsen isä

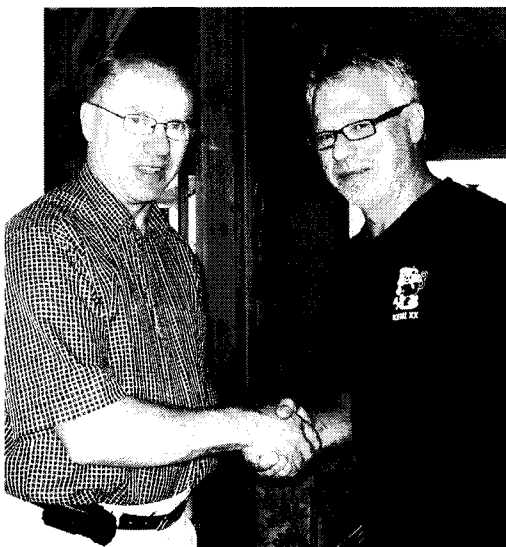
Sarjakuvapiirtäjä Jope Pitkänen

Tunnetuin Väänäs-sukuinen lienee nykyään sarjakuvahahmo Näkymätön Väänänen. Näkymätön valittiin sukuseuran jäseneksi sukkokokouksessa Muuruvedellä 6.8.2005.

- Mualiman suurin kunnia ilimanmuuta, Näkymätön Väänänen kommentoi tuoreeltaan kunnianosoitusta Savon Sanomille.

Näkymättömän Väänäsen isä on sarjakuvapiirtäjä Jope Pitkänen. Jope Pitkänen on syntynyt 1947 Kuopiossa. Hän asuu Ritva-vaimonsa kanssa Suonenjoella. Jope on piirtänyt yli 30.000 kuvasarjaa. - Alkuaikoina piirsin sarjakuvia lähes kymmeneen lehteen, Jope Pitkänen muistelee.

- Näkymätöntä Väänästä olen piirtänyt vuodesta 1973. Muistan hyvin, kun rupesin miettimään sarjakuvahahmolle nimeä. Väänänen tuntui sopivalta viäräleualta savolaiselta nimeltä. Se on paras savolainen sukunimi. En ole katonut valintaa päivääkään. Näkymätön on vähän känkäräkkä. Hän asuu Näläkjärvellä lähel-

Pentti Väänänen luovuttaa stipendin Jope Pitkäselle

lä kirkonkylää. Alussa sarjakuvissa oli mukana myös lapsia, mutta nyt Näkymätön asuu akkakullan ja kissan kanssa kolmestaan, Jope Pitkän kertoille.

Sarjakuvista jää päällimmäisenä mieleen Hankkijan lippalakki, olutpullo ja kaulin sekä tietenkin Akka-kulta ja kissa.

Jope Pitkäsän sarjakuvia on myös kirjoittanut. Näistä mainittakoon ”Viimeinen pisara,

Avioliiton Huolto-opas SavoX” ja Näkymätön Viänänenimme sarjakuvija.

Muuruveden sukkokokouksessa julkistettiin Väänästen Sukuseuran sarjakuvapiirtäjä Jope Pitkäselle myöntämä tunnustusstipendi. Seuran esimies Pentti Väänänen luovutti stipendin Jope Pitkäselle Suonenjoella.

Pentti Väänänen

Väänästen näkymättömät juuret

Sukukokouksessa Muuruvedellä 7.8.2005 käynnistettiin sukuseuran sukututkimusprojekti ”Näkymättömät juuret”. Tutkimusprojektin johtajaksi lupautui tohtori Pertti Väänänen Espoosta. Työssä hyödynnetään aikaisempia tutkimuksia ja Internetiä sekä Juuret-sukututkimusohjelmaa. Tavoitteena on, että Väänästen eri sukuhaarojen historiasta saadaan kirja tai kirjoja.

Projekti on tavallaan jatkoa tohtori Kyösti Väänäsen tutkimukselle *Savon Väänästen Keski- ja Uuden ajan vaiheista 1700-luvun alkuun* sekä Assar Väänäsen kirjalle *Väänästen Varsiteiltä*, joka käsittelee Pohjois-Suomen Väänäsiä.

Sukukokouksen ja jäsenkirjeen jälkeen olemme saaneet paljon uutta tietoa Väänäsistä. Sukuseuran entinen sihteeri Kalevi Väänänen on tehnyt mittavan työn tallentaessaan lähes kaikki Väänästen lähettämät uudet tiedot Juuret-ohjelmaan. Nyt on edessä tietojen täydentäminen eri lähteistä. Sukuhaaroissa on vielä paljon ”näkymättömiä” Väänäsiä.

Toukokuussa pidettiin sukuseuran oma sukututkimusseminaari Kuopiossa. Paikalla oli parikymmentä historiatietojäseniä lähettäneitä henkilöitä, joista osalla oli erittäin hyviä tietoja Väänäsistä ja lisäksi tutkimuskokemusta.

Nyt työtä tehdään sukuhaaroittain seuraavien suuntaviivojen mukaisesti:

- selvitetään sukuhaarojen kantaisien jälkeläiset ja heidän jälkeläisensä 1900-luvun alkuun varmistettuine henkilötietoineen – mukaan puoliset ja heidän vanhempansa
- hankitaan elinpiiritietoja sukuhaarojen henkilöille 1900-luvun alusta taaksepäin – sekä myös tarinoita
- paikallishistorioista olosuhdekuvauksia, taudit, sodat, nälänhädät jne.
- hankitaan kuvia sukuhaarojen vanhoista henkilöistä ja vanhoista dokumenteista
- hankitaan kuvia sukuhaarojen kotiseutujen vanhoista alueellisista dokumenteista

Arkkitehti Pirjo Badermann vetää Reittiön sukuhaaran tutkimusta. Juuret-ohjelmaan on tallennettu yli 2000 henkilön tiedot. Monen henkilön nimi puuttuu vielä kokonaan tai on pelkkä syntymäaika. Erityisesti naisten kohdalla on paljon puutteita.

Reittiön Väänäset kutsuttiin Reittiön koululle Internetin ja paikallislehti Pitäjäläisen julkaiseman uutisen perusteella. Paikalle saapui yli kuusikymmentä sukujuuristaan kiinnostunutta henkilöä Helsingistä Rovaniemelle. Vastaavalla tavalla kannattaa myös muiden sukuhaarojen järjestää tiedotus- ja tiedonkeruutilaisuuksia.

Eri sukuhaarojen edustajien toivotaan ottavan toisiinsa yhteyttä, keräävän tietoja ja tarinoita sekä välittävän niitä sukuhaaran yhteys-

Pertti Väänänen johti seminaarin

henkilöille. On selvää, että tehtävää on paljon eikä koskaan ole liian myöhäistä osallistua vaikka pienelläkin tiedolla – se saattaa olla juuri se avainasia, joka ratkaisee ison ongelman. Joka tapauksessa tiedon kerääminen ja lajitteleminen vie runsaasti aikaa ja tuloksia tulee pikkuhiljaa. Toisaalta kirjoihin tulee vain niitä valokuvia ja tarinoita, joita Väänäset välittävät kirjoittajille.

Tutkimustyön tässä vaiheessa nimetyt sukuhaarat, kantaisät ja yhteyshenkilöt:

Haapalahden sukuhaara - kantaisä Iivari (Mikonpoika) s. 1742 - yhteyshenkilöitä Sinikka Aaltonen (Helsinki), Juhani Väänänen ja Martti Väänänen (Siilinjärvi)

Hamulan sukuhaara - Juho (Lassinpoika) s. 1654 – Pertti Väänänen

Haukiputaan sukuhaara - Mikko (Tapaninpoika) s. 1668 - Assar Väänänen, (Oulu).

Hirvimäen sukuhaara - Antti s. 1660 - Jari A. Väänänen (Kuopio)

Juvan sukuhaara - Hannu s. 1691 – Pertti Väänänen

Kurolanlahden sukuhaara - Paavo s. 1715 - Annikki Vuoti

Räimän - Limalahden sukuhaara - Marjatta Liljeström, Pekka Väänänen

Väänäs-tutkijoita

Murtolahden sukuhaara - Pekka (Nuutinpoika) s. 1713 - Riitta Mäkinen ja Markku Väänänen (Nilsinä)

Muuruveden sukuhaara - Lauri (Nuutinpoika) s. 1813 - Matti Väänänen (Kerava)

Puiroonlahden sukuhaara - Mikko (Nuutinpoika) 1690 - Eeva Väänänen (Kuopio), Pertti Väänänen (Espoo)

Pöljän sukuhaara - Nuutti (Nuutinpoika) s. 1709 - Pertti Väänänen (Espoo)

Reittiön sukuhaara - Lauri (Matinpoika) s. 1694 - Pirjo Badermann (Tampere), Pentti Väänänen (Tampere), Markku Väänänen (Nilsinä), Anne Rantonen (Nilsinä) ja Leena Ahtiainen. (Siilinjärvi)

Ristiinan sukuhaara - Tuomas (Tuomaanpoika) s. 1723 - Helena Heikkinen (Vaajakoski) ja Pertti Väänänen (Espoo).

Tohmajärven sukuhaara - Juho s. 1740 - Kalevi Väänänen (Tampere)

Väänälänrannan sukuhaara - Tahvo s. 1640 - Mauno Väänänen (Kerava) ja Paavo Väänänen (Outokumpu)

Ylikiiplingin sukuhaara Tapani Matinpoika s. 1595 - Assar Väänänen (Oulu).

Pertti Väänänen ja Pentti Väänänen

Renkipoika Savosta ja tyttö Sotkakosken törmältä

Oulun kaupungissa, herrasväki Topeliuksella vapautui rengin paikka syksyllä 1912. Paikkaan valittiin Savosta Vieremältä kaupunkiin juuri muuttanut mustatukkainen ja tummasilmäinen sievä nuorukainen, Anselmi Väänänen. Niin keskikaupungilla kuin talo sijaitsikin, Topeliuksen pihanperillä oli myös talli hevosille ja kuomureki ja kiesit herrasväen paikasta toiseen kuljettamista varten. Topeliuksen palvelijoihin kuului myös sisäkkö, Kaisa Valpuri. Kaisa oli syntynyt Utajärven Sotkakoskella ja muuttanut Ouluun joulukuussa 1907.

Nuoret mieltiyivät toisiinsa, ja kymmenes toukokuuta 1914 Oulun Vanhassa Pappilassa Kaisa Roinisesta tuli Kaisa Väänänen. Siitä alkoi Katrin ja Ansun, kuten he toisiaan nimittivät, yhteinen taival.

Anselmi-renki asui Topeliuksen vintillä, jonne kulku kävi porstuasta tikapuita kiiveten katossa olevasta ihmisen mentävästä luukusta. Myöskään sisäköön pikkuinen kamari ei soveltunut pariskunnan asunnoksi. He sanoutuivat irti palveluspaikastaan ja muuttivat muutaman kilometrin päähän Puran taloon, joka sijaitsi Oulujoen rantamaisemassa. Anselmi pestautui pehtoriksi taloon ja Kaisa sai hoidella omaa pikkuista kotia.

Perhe kasvoi tasaiseen tahtiin. Anselmi oli raitis, kaikin puolin esimerkillinen perheenpää. Kaisakin oli osaava käsistään. Hän osti siihen aikaan kodeissa kovin harvinaisen Singer-ompeelukoneen, jolla ompeli sieviä vaatteita lapsilleen ja itselleen.

Vuodet kuluivat. Anselmi sai hyvän työtärjouksen Oulun Toppilasta Ab Uleå Oy:ltä. Perhe muutti Toppilaan, jossa Anselmi sai maapuolen työnjohtajan eli pehtorin viran. Nyt asunto oli tilava, kaksikerroksinen punainen puutalo Toppilansalmen rannalla meren tuoksussa. Lapsia siunautui lisää. Kaisalla riitti puuhaa aamusta iltaan.

Kyläsuutarin poikana kasvaneen Anselmin sisikuntaa alkoi kaupungissa kalvaa pol-

te, joka ei antanut yön eikä päivän rauhaa. Oli ryhdyttävä toimimaan niin, että polte loppuisi. Eräänä päivänä 1934, koivujen puhjetessa täyteen lehteensä Anselmi löysi itsensä Lumijoen Lapinniemenkylästä Kangastalon kartanolta. Salskea mäntymetsä alkoi heti kartanon laidalta ja toisella sivulla vartioi jyhkeä kuusikko. Kartanon eteläpuolella avautui laakea pelto-maisema. Kamarin päädyssä mittava pihlaja oli kuin vartiiossa.

Kun käki alkoi siinä lähellä kukkua, Anselmi teki päätöksensä. Tämän paikan minä ostan. Tänne minä tuon Katrin ja pesueen. Täällä minä haluan asua ja viljellä maata.

Vanhin lapsi, Aino, yhteiskoulun käynyt oli jo työelämässä. Hän jäi asumaan Ouluun. Katri Elisabeth (Elle) oli jo käynyt rippikoulun Oulujoen pappilassa. Väinö oli vuotta aikaisemmin päässyt Koskelankylän kansakoulun kuudennelta luokalta, jota Marjatta ja Lauri vielä kävivät.

Nyt koko omaisuus ja osa perheenjäsenistä lastattiin kuorma-autoon. Siihen ei voinut ottaa Pyhikki-lehmää, vaan Kaisa ja yksitoistavuotias Marjatta taluttivat Pyhikin viidenkymmenen kilometrin matkan maantietä pitkin Lumijoelle. Osa perheestä matkusti Oulu – Raahe väliä kulkevalla linja-autolla.

Kangastalossa oli mittava pirtti ja iso kamari. Pirtistä saivat nukkumapaikan Katri Elisabeth, Väinö Anselmi, Toini Marjatta, Lauri Kustaa, Onni Veikko ja tämän kirjoittaja, nuorimmainen Eevi Annikki. Kamari oli Anselmin ja Kaisan valtakunta. Siellä oli Oulusta tuodut komeat, tummanpunaiset huonekalut, kaikki samaa tyyliä; Anselmin kirjoituspöytä, piironki, korkea liinavaatekaappi, kukkapöytä, sivustavedettävä sänky, iso neliskulmainen pöytä ja neljä korkeakarmista tuolia.

Usein sunnuntaisin Anselmi istui kirjoituspöytänsä ääressä, tutki Peltö-Pirkka kalenteriaan ja kirjasi tarkasti kauniilla käsialalla kalenteriin viljojen kylvämis- ja korjuuajat, pe-

Oy Uleå Ab:n heinäntekoväkeä Oulun Koskenkylässä (Toppilassa) 1920-luvulla. Heinäkuorman päällä maapuolen työnjohtaja Anselm Väänänen oikealla. Nykyisin kuvan paikalla on isoja kerrostaloja.

runoiden istutukset ja lehmien astutukset. Kaikki asiat oli oltava kohdallaan.

Anselmin Vieremältä Ouluun muuttaneet kaksi sisarta, Johanna ja Alina, joka oli naimisissa Väinön kanssa, tulivat usein pyhän ajaksi Kangastaloon. Silloin sisarukset, jotka olivat kaikki kolme leikkisiä, hyväntuulisia ja hauskoja, ryhtyivät toisinaan puhelemaan keskenään Savon murteella. Kaisa hymähteli hyväntahtoisesti, mutta meistä lapsista oli mukava kuunnella isän ja tätien jutustelua. Jututkin olivat usein hauskoja muisteluksia yhteisistä lapsuusvuosista Vieremällä.

Alina ja Väinö tulivat usein viikoiksikin autamaan heinäpellolle. Anselmi istui ryhdikkäänä niittokoneen tai haravakoneen istuimella päässään nurkistaan solmittu valkoinen nenäliina Virkku-tamman vetäessä ajopeliä.

Syttyi sota maahan. Anselmia ei ikänsä vuoksi huolittu sotaan, mutta Väinö ja Lauri joutuivat sodan loppuvaiheessa lähtemään. Joka sunnuntai Kaisa istuutui kamarin keskilattialla olevan ison pöydän ääreen ja kirjoitti kirjeen kummallekin pojalleen. Kaisa oli käynyt vain muutamia viikkoja kiertokoulua kuten Anselmikin, mutta kirjoitusjälki oli kaunista ja virheetöntä. Sodan loputtua kumpikin poika palasi terveenä takaisin kotiin.

Olen miettinyt paljon Anselmin ja Kaisan elämän kohtaloa. En milloinkaan kuullut heidän riitelevän tai edes sanovan pahasti toisilleen. Kaisa ei kurittanut meitä lapsia ikinä, vaikka varmaan aihehtakin olisi ollut. Ohjasi vain jollakin käsittämättömällä tavalla rehellisyyteen ja raittiuteen ja kunnollisiksi ihmisiksi. Ei hän saarnannut, se kaikki oli jotenkin ilmassa. Anselmi kyllä antoi välillä pojille kyytiä.

Anselmi oli arvostettu maanviljelijä kotipitäjässään. Hän kuului Lumijoella Säästöpankin isännistöön 1940-60 luvuilla. Hän oli ahkera lukumies, harrasti puutöitä ja kirjanpitoa. Kun Kaisa kuoli 1952, Anselmi oli aivan lohduton. En asunut silloin enää kotona, mutta veljeni kertoi, että Anselmi polki pyörällään joka päivä reilun vuoden ajan, satoi tai paistoi, Kaisan haudalle suremaan.

Anselmin elämä päättyi äkillisesti todennäköisesti sydäninfarktiin sisareni talossa Lumijoen Varjakassa viimeisenä päivänä marraskuuta 1970. Vieremäläisen kyläsuutarin pojan ja utajärvisen pienviljelijän tyttären elämä jatkuu seitsemän lapsen kuudessatoista lastenlapsessa ja kasvavassa joukossa nuorempaa polvea.

Annikki Vuoti o.s. Väänänen

Sukuseuran piällysmiehet

Sukuseuran hallituksen kokoonpano:

Esimies, eversti evp. Pentti Väänänen,
Tampere

I varaesimies, pääkonsuli Juhani Väänänen,
Helsinki

II varaesimies, rouva Sinikka Aaltonen,
Helsinki

Jäsen, varatuomari Jari A. Väänänen, Kuopio

Jäsen, valtiotieteiden lisensiaatti Heini
Kapanen, Helsinki

Jäsen, autonkuljettaja Pentti Väänänen, Oulu

Varajäsen, maanviljelijä Markku Väänänen,
Nilsia

Varajäsen, filosofian maisteri Marjatta Lilje-
ström, Kauniainen

Varajäsen, merkonomi, toimitusjohtaja Mark-
ku Väänänen, Pieksänmaa

Sukuseuran sihteerinä toimii Marjatta Lilje-
ström.

Taloudenhoitajana on Jari A. Väänänen.

Pentti Väänänen, Tampere

Sukuseuran esimies Pentti Väänänen on syntynyt 21.6.1947 Nilsian Ranta-Sänkimäessä. Pentti Väänänen kuuluu Reittion sukuhaaraan. Isoisan isoisä Erik Wäänänen muutti Reittiöltä 1844 tienoilla Sänkimäen Väänälään ja isoisä Erik Wäänänen osti v. 1914 Peukalonien tilan, joka oli Pentti Väänäsen lapsuuden koti. Hän valmistui ylioppilaaksi Siilinjärven yhteislyseosta vuonna 1967. Pentti meni varusmiespalvelukseen kesällä 1967 ja jäi armeijan leipiin yli 38 vuodeksi. Pentti Väänänen siirtyi reserviin everstin virasta 1.2.2006 Tampereella.

Eversti Pentti Väänäsen koulutus puolustusvoimissa: RUK 126, Kadettikoulu, kenttätykistön kapteenikurssi, Sotakorkeakoulu, ylemmän piällystön kurssi, valtakunnallinen maanpuolustuskurssi ja ylimmän johdon kurssi.

Palvelus puolustusvoimissa:

Varusmiespalvelus 1967–78

Opetusupseerina Kainuun Prikaatissa 1971–77

Komppanian piällykkönä Karjalan

Lennostossa 1978

Toimistopiällykkönä ja apulaisjohtajana

Asekoulussa Kokkolassa 1981–86

Toimistopiällykkönä Kokkolan Sotilaspiirin
Esikunnassa 1986–87

Toimistoesiupseerina Pääesikunnassa 1988–91

Opettajana Sotakorkeakoulussa 1991–92

Varikon piällykkönä Kuopion Asevarikossa
1993–96

Apulaisosastopiällykkönä Pääesikunnassa
1997–99

Esikuntapiällykkönä Puolustusvoimien
Materiaalilaitoksen Esikunnassa 2000–06

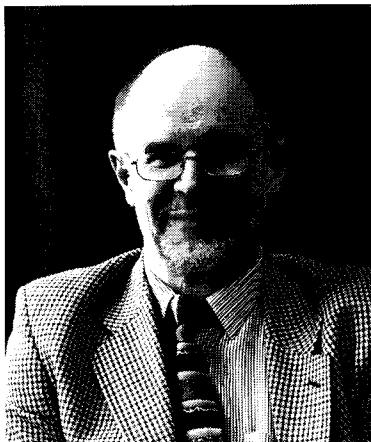
Pentti Väänänen oli Helsingin hovioikeuden
sotilasjäsen 1998–2005.

Pentti Väänänen tunnetaan innokkaana maan-
puolustus- ja järjestöihmisenä. Hän on ollut
muun muassa Upseeriliiton osaston puheen-

johtaja Kokkolassa ja Helsingissä, Upseeriliiton liittokokousedustajana ja varapuheenjohtaja, Akavan liittokokousedustaja ja Huoltoupseeriyhdistyksen puheenjohtaja. Hän toimii nykyään Tampereen Kadettiipiirin puheenjohtajana. Hän on Tampereen Suomalaisen klubin ja Tampereen kauppaseuran jäsen. Pentin harrastuksiin kuuluu lisäksi matkailu, rotarytoiminta ja erilainen kuntoliikunta.

Perheeseen kuuluu puoliso, erityisopettaja Jaana o.s. Makkonen ja Tiina-tytär. Vanhemmat lapset Auli ja Kirsi asuvat pääkaupunkiseudulla.

Juhani Jordan Väänänen, Helsinki

Sukuseuran I varaesimies Juhani Väänänen (s.23.6.1948 Kuopiossa) on Haapalahden Uudenpaikan Väänäsiä Kehvolta entisestä Kuopion maalaiskunnasta ja suoraan alenevassa polvessa Puiroolahden Antti Väänäsen (lautamiehenä mainittu 1546) jälkeläinen. Juhani opintoura kulki Kehvon kansakoulusta Siilinjärven yhteislyseon (yo 1967) kautta Tampereen yliopistoon, josta hän valmistui yhteiskuntatieteiden maisteriksi 1976. Siilinjärven kouluvuosinaan Juhani harrasti monipuolisesti yleisurheilua Ponnistuksen riveissä, mm. legendaarisessa piirinmestari ja -ennätyskvartetissa, jossa Juhaniin kanssa kapulaa kiidättivät Pentti Väänänen (nykyinen sukuseuran esimies), Pekka Väänänen (edellinen esimies) ja Seppo Väänänen (sukuseuran jäsen). Äidin puolen

juuriltaan Juhani Väänänen kuuluu keskisuomalaiseen Valkola-Hetemäen sukuun. Hänen äitinsä kuten isoäitinsäkin (o.s. Jukonen) olivat kotoisin Keuruulta.

Työnteon Juhani Väänänen opetteli Haapalahdessa talon töissä, joista erityisesti heinänteko sen perinteisessä muodossaan tarjosi monipuolisia mahdollisuuksia uralla etenemiseen ja omien kykyjen testaamiseen. Työnteolle oli ominaista kilpailuhenkinen tuloshakuisuus ja omien voimien koettelu nuorena poikana aikamiesten rinnalla. Viiden sisaruksen vanhimpana Juhanille luonnostaan lankesi paikka kesäiltaisina isänsä Aarre J. Väänäsen komentamana airoissa niin Haapalammen kuin Kallaveden Soukkionlahdenkin verkoilla, rysillä ja katiskoilla. Haapalahdesta irtaantuminen alkoi 1967 Juhaniin päästessä kesätoimittajaksi Savon Sanomiin, jossa hän opintojensa ohessa oli monipuolisesti sanomalehden teossa loma-aikoina aina vuoteen 1972 saakka pääosin urheilutoimittajana.

Valtio-opin, tiedotusopin ja julkishallinnon opiskelu tempasi aktiivisen nuorukaisen mukaan opiskelijapolitiikkaan ja sitä myötä Tampereen ylioppilaskunnan hallitukseen 1971 ja edelleen Suomen ylioppilaskuntien liiton hallitukseen 1972 nuorliberaalien edustajana. SYL:n vilkkaat kansainväliset suhteet olivat tuolloin Juhaniin vastuualueena, mikä suuntaisi hänen ammatillisen kiinnostuksensa ulkoministeriöön, jonne Juhani Väänänen valittiin tulevalle virkauralle 1973. Palvelu ministeriön eri osastoilla sekä Lontoon, Moskovan ja Oslon suurlähetystöissä 70- ja 80-luvuilla koulivat Juhania ensimmäiseen johtotehtävään Suomen ja Neuvostoliiton TTT-komitean pääsihteerinä 1986–89. Sitä seurasi hyppäys isänmaan toiselle turvallisuussektorille Suojelupoliisin sihteeristön päälliköksi 1989–94.

Suomen EU-jäsenyys vei ansioituneen diplomaatin kriisinhallintatehtäviin Länsi-Balkanille Mostariin ja Sarajevoon poliittiseksi neuvonantajaksi EU:n Mostarin hallintoon, YK:n Bosnia-Hertsegovinan operaatioon ja kansainvälisen yhteisön nk. Korkean edustajan toi-

mistoon 1994–2000. Suomeen palattuaan Juhani Väänänen johti ulkoministeriön Eurooppa-osastolta Suomen toimia Länsi-Balkanin vakauttamiseksi. Helmikuun alusta 2005 Tasavallan presidentti nimitti ulkoasiainneuvos Juhani Väänänen pääkonsuliksi Pietariin, jossa hän johtaa yhtä ulkoasiainhallinnon suurimmista edustustoista.

Perheeseen kuuluvat puoliso Raija Tikka-koski-Väänänen sekä lapset Hanna Karoliina ja Ville Jordan.

Sinikka Aaltonen o.s. Wäänänen, Helsinki

Sukuseuran II varaesimiehen, Sinikka Aaltosen isoisän isä Aaro Wäänänen oli syntyisin Haapalahden talosta Kehvolla. Sinikka ei ole koskaan asunut Savossa, mutta lapsuutensa kesät hän on aina viettänyt Kallaveden, Juurusselän rannalla isovanhempiensa kesähuvilalla.

Sinikan mentyä naimisiin Heikki Aaltosen kanssa tämän isoäiti ilmoitti, että hänkin on Väänästen sukua, sillä hänen isoäitinsä isoisä oli Pietari Wäänänen Murtolahdesta. Sinikka ja Heikki ovat näin sukua keskenään usean sukupolven takaa. Lähin yhteinen sukulainen on Pietarin isä Lars Wäänänen s.1737.

Sinikka on asunut muutamaa vuotta lukuun ottamatta aina Helsingissä. Hän pääsi ylioppilaaksi Munkkivuoresta vuonna 1967. Hän on valmistunut röntgenhoitajaksi, mutta pääasiassa hän on ollut kotona hoitamassa lapsia. Sinikka ja Heikki Aaltosella on kaksi lasta, Jyrki ja Ritva sekä toistaiseksi kolme pientä lastenlasta, Eerikki, Ilmari ja Oskari.

Harrastuksina Sinikalla on ollut sukututkimus ja matkailu.

Jari A. Väänänen, Kuopio

Sukuseuran hallituksen jäsenenä (taloudenhoitajana) vuodesta 2003 alkaen toiminut Jari A. Väänänen on syntynyt Säuineisessä 17.05.1963. Sukuhistoria Väänästen puolelta Säuineisen ja Muuruveden (Akonpohja) kautta Hirvimäkeen, jossa vuonna 1700 syntyi Staffan Wäänän.

Jari muutti kolmevuotiaana vanhempien ja kahden sisaruksen kanssa Kuopioon, jossa hän valmistui ylioppilaaksi 1982 Minna Cant-hin lukiosta. Sen jälkeen hän suoritti verovirkamiestutkinnon (hallintonotaari) Tampereen Yliopistossa 1984 ja oikeustieteen kandidaatin tutkinnon Turun Yliopistossa 1989 (auskultoinut Kuopion raastuvanoikeudessa 1990/varatuomari). Varusmiespalvelus on suoritettu 1984–85 Ylämyllyllä ja sotilasarvo on luutnantti. Perheeseen kuuluu vaimo Heli o.s. Ryyänen sekä lapset Antti (-92) ja Milla (-94).

Työkokemus mm.

Rautalammin ja Kaavin nimismiespiiri, vs. nimismies (kesä 1989)

Turun yliopiston järjestämä avoimen korkeakoulun luennoitsija (syksy 1990)

Kuopion raastuvanoikeus, notaari 1990

Postipankki, Itä-Suomen yrityskonttori, rahoituspäällikkö 1991–1993

Postipankki, Pohjois-Karjalan perintäyksikön vastaava 1994–1995

Postipankki, Pohjois-Karjalan yrityskonttorin johtaja 1995–1998

Leonia Pankki, Pohjois-Savon yrityskonttorin johtaja 1998–2001

Lujatalo Oy, talousjohtaja 2001–2004

Javeco Laskenta Oy, toimitusjohtaja, yrittäjä 2004–

Hallitusten jäsenyydet mm.

Huippupaikat Oy, hallituksen jäsen 1999–2001
Lujatalo Oy, hallituksen sihteeri 2001–2004
Suora Lähetys Oy, hallituksen jäsen 2003–
Väänästen sukuseura ry, hallituksen jäsen 2003–
Javeco-Palvelut Oy, hallituksen puheenjohtaja 2004–
Javeco Laskenta Oy, hallituksen puheenjohtaja 2004–
ACCOlinen Finland Oy, hallituksen jäsen 2005–
Kuopion Seudun Hengityssäätiö, hallituksen jäsen 2006–
Suomen Osaamistalo Oy, hallituksen jäsen 2006–

Harrastukset mm.

Golf, Jalkapallo, Jalot Juomat (JJK)

Heini Kapanen, Helsinki

Heini Kapanen isoisä Alexander (Aleksanteri) Väänänen syntyi Juvalla vuonna 1886. Aleksanteri löysi puolisoonsa Johanna (os. Houni) Karjalan kannakselta Vahvialasta Hounin kylästä.

Aleksanterin ja Johanna perheeseen syntyi Vahvialassa seitsemän poikaa, joista nuorimmainen Erkki (s. 1930) avioitui helsinkiläisen Tuovi Sahlgrenin kanssa. Erkki Väänänen on sukuseuran edellinen taloudenhoitaja.

Erkin ja Tuovin tytär Heini syntyi Haminassa 11.11.1970. Heini asuu nykyisin Helsin-

gissä ja perheeseen kuuluu aviomies Jussi Kapanen (s. 1966) sekä lapset Emilia (1999) ja Otto (2006).

Heinin esivanhempia Juvalta on selostettu Sukupuu 6:n ja 7:n artikkeleissa, joiden kirjoittaja on Heinin setä O-P Väänänen. Hallitussuunnitelma O-P Väänänen on sukuseuran kunniajäsen.

Heini on valtiotieteiden lisensiaatti ja markkinointimerkonomi. Hän on työskennellyt tutkijana (tutkimus- ja kehittämisstrategiat, osaamisstrategiat) ja opettajana (ala-asteet, yläasteet, lukiot, ammattikorkeakoulut). Ennen jäämistään äitiysvapaalle syksyllä 2006 Heini työskenteli lehtorina ja tutkimustöiden ohjaajana Laurea-ammattikorkeakoulussa Järvenpäässä.

Heinin harrastuksia ovat jazztanssi, paritanssi ja käsityöt.

Pentti Väänänen, Oulu

Pentti Väänänen on syntynyt Ylikiimingin Alavuotolla 03.11.1941 Juho Heikki ja Elviira (o.s. Seppälä) Väänäsen perheeseen. Pentti Väänäsellä ja hänen vaimollaan Eeva o.s. Tervolla on yksi tytär. Eevan Tervo-suku on asunut Utajärvellä 1500-luvulta saakka.

Pentti oli kansakoulun käytyään kotitalolaan armeijaan asti. Varusmiespalveluksesta päästyään hän meni töihin OY Pohjolan liikenne AB:lle. Työura kesti eläkeikään asti.

Pentti Väänänen on ollut ammattiyhdistysliikkeessä erilaisissa luottamustehtävissä vuo-

desta 1962 alkaen. Hän on toiminut pääluottamusmiehenä Oulun työpisteessä 1984–96 ja Pohjolan liikennekonsernin hallituksessa henkilöstön edustajana 1990–96. Pentti Väänänen työskentelee edelleen maallikkotilintarkastajana.

Pentin harrastuksiin kuuluu mökkeily, metsästys, kalastus, marjastus ja matkailu.

Markku Väänänen, Nilsijä

Markku Väänänen on syntynyt 29.10.1958 Muuruveden Murtolahdessa Jorma ja Hilka (o.s. Mustaparta) Väänäsen perheeseen. Markku on käynyt kaksivuotisen maamieskoulun Muuruvedellä vuosina 1976–78. Varusmiespalveluksen jälkeen vuonna -79 hän hankki omistukseensa puolet Paalanniemen tilasta ja loput vuonna -85. Siitä saakka hän on huolehtinut tilasta yhdessä vaimonsa Katrin (o.s. Puustinen) kanssa. Perheeseen kuuluvat lapset Riitta (1987), Heikki (1988) ja Antti (1990)

Marjatta Liljeström, Kauniainen

Marjatta on syntynyt 7.2.1955 Vieremän Valkeiskylällä Esko ja Aune (o.s. Juntunen) Väänäsen maanviljelijäperheeseen. Isä Esko muutti vanhempiensa Väino ja Toini (o.s. Snellman) Väänäsen kanssa Vieremälle vuonna 1937 Siilinjärven Hamulasta. Marjatta kuuluu Jorma Väänäsen Sukupuu 1:ssä (s. 27) luokittelemaan Raimän sukuhaaraan, ja artikkelissa mainittu Betty Väänänen ja Eenokki Väänänen olivat Marjatan ukin Väino Väänäsen sisaruksia.

Heidän isänsä oli Adam Väänänen, joka piti Kuopion kaupungin vuokratilaa Alavalla. Marjatta kävi keskikoulun Vieremällä ja lukion Iisalmessa, jossa valmistui ylioppilaaksi Iisalmen yhteislyseosta 1973. Sen jälkeen hän opiskeli Kouvolan kieli-instituutissa (nykyisin Helsingin yliopiston käännöstieteen laitos), josta hän valmistui diplomikielenkääntäjäksi 1976. Tarve päivittää tietojaan ja taitojaan sai Marjatan jatkamaan opintojaan Helsingin yliopistossa, josta hän valmistui filosofian maisteriksi 7.3.2006. Perheeseen kuuluu puoliso DI Curt Liljeström ja kaksi lasta, Ina (1979) ja Kim (1980) sekä kolme vanhempaa sisarusta Curtin edellisestä avioliitosta puolisoineen ja lapsineen.

Sukuseuran hallitukseen Marjatta valittiin Ristiinassa vuonna 1999 pidetyssä sukukokouksessa, ja toimikausi käynnistyi 18.1.2000 pidetyssä hallituksen kokouksessa, jossa hänet valittiin sukuseuran sihteeriksi.

Työkokemus: Olvi Oy 1973, Oy Strömberg Ab 1976–1977, Konaflex Oy 1978, Citibank Oslo 1982–1985, VTT Technology 1987–1988. Dynoresin Oy 1988–1995. Oma yritys Kielipalvelut Limarc Oy vuodesta 1995 alkaen, 1.4.2004 lähtien Pohjoismaiden ministerineuvoston sihteeristö, Kööpenhamina, tulkkaus- ja käännösyksikön johtaja.

Harrastukset: liikunta yleensä, erityisesti golf kesällä ja hiihto talvella, lukeminen, matkustelu, sukuseuran toiminta.

Markku Väänänen, Pieksänmaa

Hallituksen jäsenenä vuodesta 2006 alkaen toiminut Markku Väänänen on syntynyt 10.4.1955 silloisessa Pieksämäen kauppalassa. Sukuhistoria isän puolelta johtaa Säyneisen ja Muuruveden Akonpohjan kautta Hirvimäkeen, jossa vuonna 1700 syntyi Staffan Wänäin.

Markku on käynyt koulunsa Pieksämäellä. Hän on ollut nuorempana töissä metallialan erilaisissa tehtävissä. Markku meni jatkokoulutukseen vuonna 1983 Pieksämäen kauppaoppilaitokseen, josta hän valmistui merkonomiksi vuonna 1986. Samana vuonna perhe muutti Helsinkiin, jossa hän oli Erikoisteräs Oy:n aluemyyntipäällikkönä.

Markku muutti perheineen takaisin Pieksämäelle, jossa hän aloitti yritystoiminnan, mikä jatkuu edelleen.

Markku Väänänen perheeseen kuuluu vaimo Päivi o.s. Hyvärinen ja lapset Camilla s. 1990 sekä Miika s. 1992. Markun harrastuksiin kuuluu lenkkeily ja matkailu.

Marraskuussa 2006 Kööpenhaminan kuulumisia

Lähemmäksi kolme vuotta on vierähtänyt täällä juuttien maalla. Sopeutuminen uusiin oloihin sujui suhteellisen mukavasti – olemmehan sentään Pohjoismaissa, joten toimintaympäristö ei paljoakaan eroa koti-Suomesta. Elämäniloiset tanskalaiset ovat myös omalta osaltaan helpottaneet kotiutumista. Työ Pohjoismaiden ministerineuvostossa ja neuvostossa on antoisaa ja mielenkiintoista, koulutustani vastaavaa ja ammatillisesti juuri sitä, mitä olen aina halunnut tehdä.

Tanskalainen luonteenlaatu on iloisempi ja vapaamielisempi suomalaiseseen verrattuna, millä on omat hyvät ja huonot puolensa. Täällä ollaan helposti sitä mieltä, että yksilö saa tehdä mitä haluaa ja liikoa sääntöjä kaihdetaan. Kadulla vastaantulevalta taas irtoaa helposti hymynpoikanen. Tanskalaiset ovat säästäväisiä, eivät kuitenkaan kitsaita. Juhlia kun järjestetään, ruoassa ja juomassa ei pihistellä, vaan kaikkea on runsaasti tarjolla. Huumoria vil-

jellään paljon ja sen ymmärtämistä on välillä joutunut opettelemaan. Tanskalainen leikinlasku nimittäin on ajoittain hyvin ironista, joskus melkeinpä loukkaavaa. Vaikeinta siinä on se, että leikinlaskija odottaa yhtä hyviä sutkautuksia vastapuolelta, eikä niitä aina jaksaa eikä osaa keksiä.

Pyöräilijöiden maailma on oma tarinansa. Siinä sääntöjä noudatetaan ja parasta on katsoa, mitä muut tekevät ja opetella tavat ja pyöräilykulttuuri ennen kuin lähtee liikenteeseen. En ollut ehtinyt pyöräillä töihin 7 minuutin matkaani kuin muutaman kerran ennen kuin sain sakot! Liikennevaloihin pysähtynyt pyöräilijöiden letka oli kovin pitkä, joten päätin oikaista jalkakäytävän kautta. Mutta nurkan takana olikin poliisiratsia ja maksettavaa kertyi lähes 70 euroa. Harmistuksissani valitin poliisipäällikölle ja selitin kunnon savolaiseen tapaan, kuinka näin oli päässyt käymään. Yritteliäisyys kannatti, sillä poliisi armahti vasta maahan

muuttaneen, mutta vannotti tästedes noudattamaan liikennesääntöjä! Kuulun myös hyvin pieneen vähemmistöön, joka käyttää pyöräilykypärää. Tavallinen näky on lapsen kanssa tarhaan polkeva isä tai äiti, joka on ilman kypärää, vaikka lapsella sellainen onkin.

Työelämässä ehkä suurin opetus on ollut uuden viestintäkulttuurin opetteleminen. Me suomalaiset olemme aina tottuneet esittämään asiamme hyvin suoraan. Jos jokin on meidän mielestämme vinossa, ilmaisemme sen turhia kiertelemättä. Tällainen viestintätapa ei kuitenkaan Tanskassa toimi – asiat eivät silloin korjaudu ja etene. Parasta on esittää toiveensa ja kommenttinsa ystävälliseen sävyyn ja pukea sanansa vähän kauniimpaan asuun.

Ilmasto on Suomeen verrattuna miellyttävämpi, talvikausi kuukauden lyhyempi ja syksylläkin lämmintä ilmaa riittää lokakuun loppupuolelle asti. Lunta ei yleensä talvisin tule kuin muutaman päivän ajaksi – viime talvi tosin oli kylmin lähes 100 vuoteen. Lumipeitet-

tä riitti kuukaudeksi ja innokkaat tanskalaiset kaivoivat suksensa esille ja hiihtivät puistoissa ja kaikkialla, missä suinkin oli jokunen sentti lunta. Tekojäällä varustettuja luistinratoja löytyy talvisin useampikin Kööpenhaminan keskustan alueelta ja lapset saavat luistimia joulu lahjaksi.

Kööpenhaminassa on aistittavissa selvä eurooppalainen ilmapiiri, mikä näkyy yleisessä katukuvassa, kahvilaelämässä, liikkeissä ja myös kulttuuritarjonnassa. Vaikeaa täällä on olla viihtymättä! Kotiinpaluusta ei ole vielä päätetty – katsotaan vuosi kerrallaan. Sukuseuran sihteerin tehtäviäkkin pystyy hoitamaan kohtuullisen hyvin Internetin välityksellä ja Suomeen lennähtää nopsaan perhettä ja ystäviä tapaamaan.

Hyvää joulunalusaikaa toivottaen,

Marjatta Liljeström
sukuseuran sihteeri
Kööpenhamina, Tanska

Savosta ja sodasta

Pari vuotta sitten Reittiön Väänäsiin kuuluva 86-vuotias Lauri Väänänen aloitti aikansa kuului kirjoittaa omaa elämäntarinaansa. Kauko, Lauri ja Niilo Väänäsen Niilo-isä kuoli 31-vuotiaana. Nuorin poika syntyi kolme päivää isän kuoleman jälkeen. Upealla tavalla sotaveteraani Lauri Väänänen kouluttautui teknikoksi ja teki elämänuransa ammatinopettajana.

Lauri Väänänen kertoo lapsuus- ja nuoruusvuosistaan Reittiön, Lehtomäen ja Myllypuron maisemissa. Kirja perustuu suurelta osin kirjoittajan muistikuviiin ja päiväkirjamerkintöihin Suomen taisteluista toisessa maailmansodassa 1939-45. Kirja sisältää kertomuksia ja valokuvia alos- ja sota-ajalta. Lauri Väänänen kuvaa luonnollisella tavalla Suursaa- ren valtausta sekä Siiranmäen ja Tali-Ihantalan taisteluita, joihin hän osallistui.

Lauri Väänänen

Eläkepäiviään Lauri Väänänen viettää Jämsässä.

Pentti Väänänen

Viänästen sukuvirsi

Sanarrieskoo Viänästen sukujuhlaan 2.4.1945

Ompa immeisiä tänne tullunna,
lasta, poekoo, miestä ja vaemoo.
Ja ne oov vielä toistes ommaesia,
monta toestes täättä kaemoo.

Nua Viänäset niät ne kuv viäntäätty
tuon tuostai joukolla yhtee,
niin mikähän se lie siinä oekeen syy,
että sammoo köyttä ne nyhtee
näen tahtoo ja jaksaa ja viihtii vua?
Mikä voema ne liikkeelle lykkee?
- Sukurakkaatta eikö se lie tok tua,
kaet toesistaan niin ne tykkee.

Kaet tuntoovat ne niät olovasa
kuj jäseniä yhteisen perreen.
Lie esj-isät niille antanna
ser rakkaavven pisarav verreen.
Ja se vuatii, että on suatava
sukmannia koossa näen nähä.
- Ja sentaatta myö nyt tultunna
tällä kertoo on talloon tähä.

Tuassa Viänästen suuressa suvussa
on miestä jos mihinkähän kohtaan:
or rohvessyörijä, tohtorija,
joelle oppia pantu on ohtaan,
on käättännön miehiä viisaeta,
jotka leipäsä tienoo työllä,
ja suuria on sotaherroja,
joella rähinäremmit ov vyöllä.
Jos mittee mualima tarvihtoo
vuav virkoo ja työtä ja hommoo,
ei tekijämiehistä puutetta oo,
ja ne kaekki on sukuammu ommoo.

Minä alakanna oon tässä kuavaella,
että valtio luvan jos antasj,
myö Viänästen kaapunti vaevata
omintakkeinen pystyy pantasj.
Omat arkkitehit sen luatisivat,
miten tahtosivat ne ja tykkeis,
omintakkeisia oes rakentajat:
pykmestarit omat sen pykkeis.
Oma kirkkoi ois – niin kahtootenpas –
oes Viänästen väkkee se täännä.

Oma mies siellä suarnata pollottasj
ja se papin oes kouluja käännä.
Ja Viänänen oes se suntiokkii,
joka kolehtia toesilta kerreis,
ja lukkarj Viänänen veisois nii,
että makkoojat penkissä herreis.

Ja ruastupa kun pitäs istuntojaan,
niin Viänänen päätökset antasj,
kuv Viänäset haakkusjvat toesijaan,
alta vastoos ja piälle kantasj.
Omat lehtimiehet – voe peijakas –
nua sanomalehen kur rustoes,
niin kyllä meitä makkeesti naarattasj,
ne kun toesia mörjeis ja mustoes.

Ja Viänäset ostasj ja Viänäset möes,
möes tavaroo ne muuannekkii.
Ja kuv Viänästen väk kalakukkoo söes,
oes Viänästen tekemätä sekkii.
Näetä Viänäsiä ihan piisalta oes
joka elämän kohtaan ja mutkaan:
joku Viänänen liijaks jos viinoo joes,
veis Viänänen Viänäsen putkaan.

Joku Viänänen aena sinun elämässäsj
joko jottai tekis tahi tietäsj,
joku Viänänen viulua älyyttäsj,
kuv Viänänen häetäsä viettäsj,
ja kuj jäläkeen elämän onnellisen
sinun loppusj riemus ja vaivasj,
joku haavvankaevaja Viänänen
se sinulle haavvan kaevasj.

- Näen oon minä kuavaellu usseesti
sev Viänästen kaapunnin elloo.
Se se kaapuntiin oes kaapunti,
siellä passoes soutoo ja melloo.
Ja kaapunnin ympärj muakuntakii
se kuulus Viänästen liäniin.
Koko mualiman melu se hukkusj nii
siellä Viänästen ämmien iäniin.
Siellä Viänäset kessua kasvatasj
ja viljelis viljoo soilla.
Ja kaalojammu myö rasvattasj
vuan Viänäsel lehmäv voella.

Ja ku okekeen vauhtia pantasj vua
tämän sukummu suureen siittoon,
niin saan vuojn piästä koko Suomen mua
kuulus Viänästen Neuvosto-liittoon.
- Mut jos tämä tällainen kuavaelu oes
nyt liian ylepeetä untä,
minä tyytysin, jos meillä olla voes
pien Viänästen kinkerkunta.

No, leikit leikkinä olokoon nua,
kyllä tottai meillä tok piisoo.
Mite ettäälle esjmerkiks sukummu tua
ja Viänästen juuret ne viisoo!
- Niin monesti illalla iteksen
kum muistelin niät – ihan tottai –
minä elämästä entisten immeisten,
näen ihan niinkun näätöstä jottai.

Salosaanat näen minä mustuneet
ja erakkoeläjät niihen,
jotka sirkan on laalua kuunnelleet.
ja illalla nukkunna siihen,
joella mehtä olj anti-aettana,

joka vuoroon otti ja anto:
kum mies sae salolta sualista,
verom mieheltä karu kun kanto.
Minä näen, miten korpi ja immeinen
ne toestesa voemoo koetti,
miten mies siinä taltutti korven sen
ja vilijelykselle voetti.
Niän asujat aekaen entisten
vuossattain monniin takkoo,
esj-issäen joukon entisen,
joka Savonmuan mullassa makkoo.

Nua muiston kuvat ne antaavat
meille evväaks uarteen kalliin:
itekuttai meistä ne aattaavat
niät elämään siihem malliin,
että hoejjetasj sitä leiviskee,
mikon isiltämyy perinnöks suatu,
ja oekeen osattasj ymmärtee
sukumuistoemmu suurten luatu.

Kalle Väänänen

Väänästen Sukuseura ry:n säännöt

1 § Yhdistyksen nimi ja kotipaikka

Yhdistyksen nimi on Väänästen Sukuseura ry ja sen kotipaikka on Helsingin kaupunki. Näissä säännöissä käytetään yhdistyksestä nimitystä seura ja sukuseura.

2 § Tarkoitus ja toimintamuodot

Sukuseuran tarkoituksena on

- vaalia suvun perinteitä ja edistää yhteenkuuluvuuden tunnetta
- tutustuttaa suvun jäseniä toisiinsa ja lujittaa sukuhenkeä sekä edistää kotiseututyötä.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi sukuseura mahdollisuksiensa mukaan

- järjestää sukukokouksia, sukujuhlia ja retkiä sekä muita niihin verrattavia tilaisuuksia
- kerää ja arkistoi sukua koskevaa tietoutta sekä saattaa sitä jäsenistön tietoon
- tukee sukututkimusta
- tukee taloudellisesti vaikeuksiin joutuneita suvun jäseniä tai heidän omaisiaan
- tekee tunnetuksi sukuseuran toimintaa ja sukututkimusta
- harjoittaa seuran tarkoituksen toteuttamista edistävää julkaisutoimintaa.

Toimintansa tukemiseksi seura voi ottaa vastaan testamentteja ja lahjoituksia, perustaa rahastoja sekä asianomaisella luvalla järjestää varainkeräyksiä ja arpajaisia. Seura voi myös omistaa toimintansa kannalta tarpeellisia kiinteistöjä ja irtainta omaisuutta.

3 § Jäsenet

Sukuseuraan voi kuulua jäsenenä vain yksityinen henkilö. Seurassa on varsinaisia jäseniä, ainaisjäseniä ja kunniajäseniä.

Seuran varsinaiseksi jäseneksi voidaan valita 15 vuotta täyttänyt henkilö, joka isän tai äidin puolelta on sukuun kuuluva tai joka avioliiton kautta on siihen liittynyt. Varsinaiseksi jäseneksi voidaan hyväksyä myös muita sukututkimuksesta ja kotiseututyöstä kiinnostuneita 15 vuotta täyttäneitä henkilöitä.

Hallitus hyväksyy seuran jäsenet. Jäsenyys alkaa, kun hallitus on hyväksynyt uuden jäsenen.

Kunniajäseneksi voidaan kutsua hallituksen esityksestä ja sukukokouksen valitsemana seuran jäsen, joka on erityisesti ansioitunut seuran toiminnassa tai muulla toiminnallaan edistänyt huomattavasti seuran tarkoituksen toteutumista.

Ainaisjäsen on henkilö, joka on maksanut vuosikokouksen vahvistaman elinikäisen jäsenmaksun.

Varsinaisilta jäseniltä perittävän vuotuisen jä-

senmaksun suuruudesta päättää seuran vuosikokous. Jäsenille, jotka eivät ennen tilikauden alkua ole täyttäneet kahdeksaatoista vuotta, voidaan määrätä muita jäseniä alempi jäsenmaksu. Sukuseuran hallitus voi myöntää vapautuksen jäsenmaksusta korkean iän, sairauden tai maksukyvyn huomattavan heikkenemisen perusteella. Kunniajäsenet ovat jäsenmaksusta vapaita.

Jäsen voi erota sukuseurasta ilmoittamalla siitä kirjallisesti hallitukselle tai sen esimiehelle taikka ilmoittamalla erostaan seuran kokouksessa pöytäkirjaan merkittäväksi.

Jäsen, joka huomautuksen jälkeen on kuuden kuukauden ajan jäsenmaksun erääntymisestä jättänyt maksamatta jäsenmaksun, voidaan katsoa hallituksen päätöksellä eronneeksi seuran jäsenyydestä. Seurasta erottamisesta päättää seuran kokous.

Sukuseuran jäsenluettelon pitämisestä vastaa hallitus.

4 § Päätösvalta

Seuran päätösvaltaa käyttää seuran kokous. Seuran kokouksia ovat sukukokous, vuosikokous ja ylimääräinen kokous. Kokouksiin saavat ottaa osaa kaikki jäsenet. Äänioikeus on yli 18 vuotta täyttäneillä jäsenillä. Kokouksessa kullakin jäsenellä on yksi ääni.

5 § Sukukokous

Sukukokous pidetään hallituksen kutsusta joka kolmas vuosi kesä – elokuussa.

Sukukokouksessa

- puheenjohtajana toimii esimies tai varaesimies
- esitetään hallituksen laatima kertomus edellisen sukukokouksen jälkeisestä seuran toiminnasta ja taloudesta
- päätetään hallituksen esityksestä seuran tulevan toiminnan suuntaviivoista, talouden perusteista sekä muista jäsenten kannalta tärkeistä periaatteellisista kysymyksistä seuraavaan sukukokoukseen saakka
- valitaan seuran esimies sekä ensimmäinen ja toinen varaesimies seuraavaksi kolmivuotiskaudeksi
- valitaan kolme hallituksen jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet seuraavaksi kolmivuotiskaudeksi
- käsitellään vuosikokouksen tekemät esitykset
- käsitellään hallituksen ja jäsenten määräämään mennessä tekemät esitykset
- annetaan hallitukselle seuraavaa sukukokousta koskevat evästyksset.

Vaalit suoritetaan 8 §:ssä määrättyllä tavalla.

Sukukokouksen käsiteltäväksi tarkoitetut ehdotukset on jätettävä kirjallisesti seuran hallitukselle kaksi (2) viikkoa ennen sukukokousta.

6 § Vuosikokous

Seuran vuosikokous pidetään vuosittain helmi - huhtikuussa hallituksen kutsusta. Seuran ylimääräinen kokous on kutsuttava koolle, kun seuran kokous niin päättää tai hallitus katsoo siihen olevan aihetta taikka vähintään yksi kymmenesosa (1/10) seuran äänioikeutetuista jäsenistä sitä erityisen asian käsittelemistä varten kirjallisesti pyytää.

Seuran kokouksen pitopaikka ja ajankohta ilmoitetaan kirjallisesti vähintään seitsemän (7) päivää ennen kokousta.

Vuosikokouksessa

- käsitellään hallituksen laatima toimintakertomus ja esitetään tilinpäätös edelliseltä toimintavuodelta sekä kuullaan tilintarkastajien lausunto
- vahvistetaan tilinpäätös
- päätetään vastuuvapauden myöntämisestä seuran hallitukselle ja taloudenhoitajalle
- käsitellään ja hyväksytään seuraavan toimintavuoden toimintasuunnitelma ja talousarvio
- päätetään jäsenmaksujen suuruudesta
- päätetään hallituksen jäsenten palkkioista
- valitaan yksi (1) - kaksi (2) tilintarkastajaa ja yksi (1) - kaksi (2) varatilintarkastajaa
- käsitellään kokouskutsussa mainitut hallituksen valmistelemat ja jäsenten esittämät muut asiat.

Vaalit suoritetaan 8 §:ssä määrättyllä tavalla.

Vuosikokouksen käsiteltäväksi tarkoitetut ehdotukset on jätettävä kirjallisesti seuran hallitukselle kaksi (2) viikkoa ennen vuosikokousta.

7 § Hallitus

Hallitus vastaa seuran hallinnosta ja omaisuuden sekä asioiden hoidosta. Hallitus panee toimeen sukukokouksen ja vuosikokouksen sekä ylimääräisen kokouksen päätökset sekä jakaa sääntöjen puiteissa seuran jäsenille stipendejä sekä avustuksia.

Hallitukseen kuuluu sukukokouksen kolmeksi vuodeksi kerrallaan valitsemia esimies, ensimmäinen ja toinen varaesimies sekä kolme (3) varsinaista jäsentä ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä.

Hallitus päättää seuran irtaimen omaisuuden myymisestä ja vaihtamisesta sekä kiinteän omaisuuden kiinnittamisestä. Hallitus on vastuussa toiminnastaan seuran kokoukselle.

Hallitus kokoontuu esimiehen tai jommankumman varaesimiehen kutsusta tai kun vähintään kaksi hallituksen jäsentä sitä vaatii. Hallitus on päätösvaltainen, kun esimies tai jompikumpi varaesimies ja vähintään kaksi jäsentä tai varajäsentä ovat kokouksessa läsnä.

Hallitus valitsee seuran sihteerin ja taloudenhoitajan sekä toiminnassa tarvittavat muut toimielimet. Hallitus määrää toimihenkilöiden palkkiot.

Hallituksen kokouksista pidetään päätöspöytäkirjaa, jonka kokouksen puheenjohtaja ja sihteeri allekirjoittavat.

8 § Päätöksenteko

Päätökset seuran kokouksessa tehdään yksinkertaisella äänten enemmistöllä paitsi 11 § ja 12 § mainituissa tapauksissa. Äänestys voi tapahtua avoimesti, paitsi jos seuran kokouksessa vähintään neljännes (1/4) osanottajista vaatii toisin.

Äänten mennessä tasan ratkaisee suljetussa äänestyksessä ja vaalissa arpa, muuten puheenjohtajan ääni.

9 § Seuran nimen kirjoittaminen

Seuran nimenkirjoitusoikeus on esimiehellä yhdessä jomman kumman varaesimiehen kanssa tai jollakulla heistä yhdessä sihteerin, taloudenhoitajan tai hallituksen jäsenen kanssa.

10 § Toiminta- ja tilikausi

Seuran toiminta- ja tilikausi on kalenterivuosi. Toimintakertomus ja siihen liittyvä tilinpäätös on laadittava ja jätettävä viimeistään kolme (3) viikkoa ennen vuosikokousta tilintarkastajalle.

11 § Sääntöjen muuttaminen

Seuran sääntöjen muuttamisesta päättää seuran vuosikokous. Sääntöjen muuttamiseksi vaaditaan kokouksessa vähintään kolme neljäsosaa (3/4) äänestyksessä annetuista äänistä.

Yhdistyksen sääntöjen muuttamisesta on tehtävä ilmoitus Patentti- ja rekisterihallituksen yhdistysrekisteriin.

12 § Seuran purkaminen

Seuran purkamisesta päättää vuosikokous ja sen jälkeen sukukokous. Päätökseen, jolla seura puretaan, vaaditaan vuosikokouksessa ja sukukokouksessa vähintään kolme neljäsosaa (3/4) äänestyksessä annetuista äänistä.

Seuran purkamisesta päättävä sukukokous päättää jäljelle jääneiden varojen ja omaisuuden käytöstä seuran tarkoituksien mukaiseen toimintaan. Seuran arkistoa ei saa luovuttaa yksityiselle henkilölle.

13 § Muuta

Muilta osin seuran toiminnassa noudatetaan voimassa olevaa yhdistyslakia.

Väänästen sukuseuran hallitus tiedottaa

28.-29.5.2006 pidettiin sukututkimusseminaa-
ri Kuopiossa.

28.8.2006 Väänästen Sukuseuran standaari
luovutettiin Sukuseurojen Keskusliitolle hei-
dän toimistossaan pidetyssä hallituksen koko-
uksessa.

Sukuseuran vuosikokous on suunniteltu alus-
tavasti pidettäväksi Kuopiossa maaliskuun 24.
päivänä 2007.

Pietarin matkaa valmistellaan kesäkuun 7.-
10. päiviksi 2007. Matkaa valmistelee seu-
ran esimies. Matkan hinnaksi tulee noin 300
euroa hengeltä sisältäen kuljetuksen Etelä-
Suomesta ja majoituksen. Matkalle pääsee
enintään 50 nopeinta ilmoittautujaa. Ilmoit-
tautumisot Pentti Väänäselle 040-7217605 tai
pentti.vaananen@suomi24.fi.

Sukuseuran 70-vuotisjuhlat on tarkoitus pitää
Helsingissä 17.11.2007.

Sukuseurojen Keskusliitosta voi tilata keskus-
liiton julkaisemaa Sukuviesti-lehteä, joka il-
mestyy kuusi kertaa vuodessa. Kestotilauksena
lehti maksaa 31 euroa.

Muista ilmoittaa osoitteen muutoksista, muu-
ten Sukuviesti-lehti ei tule!

Hallitus toivoo vinkkejä Väänästen sukuhisto-
rioiden tai niiden osien kirjoittajiksi.

Vanhoja Väänästen sukupuu -julkaisuja, stan-
daareja ja kyniä voi tilata Sukuseurojen Kes-
kusliiton toimistosta osoitteesta:

Sukuseurojen Keskusliitto
Savilankatu 1 B
00250 Helsinki
09-43699450
toimisto@suvut.fi

Sukuseura tukee Väänäs-sukuaisia opiskelijoi-
ta stipendein. Säännöt ja syksyisin olevat ha-
kuohjeet löytyvät Internet-sivuilta.

Ajankohtaisia asioita valokuvien kera löydät
sukuseuran Internet-sivuilta:
www.vaanastensukuseura.fi

Väänästen Sukuseura ry:n yhdestoista sukukokous Ristiinassa 7.-8.8.1999

Hyvät Väänäset ja Väänäs-sukuiset!

Tuona ammoisten aikojen elokuun 7. päivänä 1999 vaelsi suuren sukumme edustajia niin etelästä, pohjoisesta, idästä kuin lännes-täkin Ristiinan suureen pitäjään Kyyrönkai-taan juhlimaan sukumme juuria. Paikalla oli pappia ja lukkaria, talonpoikaa ja liekö ollut kuppariakin, puhumattakaan muitten lukuisten ja lukemattomien ammattialojen edustajista. Likimääräinen luvunlasku Väänäsistä ja sen sukuisista Kyyrönkaidan kunnaitten tallaaajista päättyi noin 70:een, vaikkakin jo pelkästään Mikkelin seudun ”telehvooniluettelosta” löytyy saman verran uljaan sukumme nimenkantajia, vaikka kännykkäkulttuurin kätkemiäkään ei oteta lukuun.

Kun vanhat tutut oli kätelty ja halailtu, oudommat suvun edustajat esiteltä, sukuun syntyneet julistettu ja suvun historiaan siirtyneet lähipiirissä muisteltu, kokoonnuttiin kuulemaan täysinpalvelleen opettajan ja Ristiinan tuntijan Niilo Pulkisen esitystä runsaat pari vuosisataa aiemmin käydystä Kyyrön kahakasta. Vaikka siinäkin epäilemättä joku sukumme edustaja ylsi mainetekoihin, jätettiin sotakirveet turpeen kätköihin ja kokoonnuttiin vaarattomammin aseina yhteiselle sukupäivälliselle eteläsavolaisten herkkujen pariin.

Hyvin ravittu suku vieritteli itsensä vyöt löysättyinä rantasaunan seutuville kuulemaan raportteja edellisestä Siilinjärven kokoontumisesta. Väänäsen Seppo näytti, että hyvin sisään soitettu haitari soi, vaikka taitajan sormet ovatkin paketissa. On surullista todeta, että Sepon leppoisa ääni ja soitin ovat vaienneet joukossamme. Välillä piiskattiin koko joukko aukomaan kurkkuaan yhteislaulun merkeissä ja saatiin ilolla todeta uuden kulttuuriteon syntynyt Annikki Vuotin esiteltyä esikoisromaaninsa.

Uskalsipa joku kaiken kansan nähden kokeilemaan Kyyrönkaidan yli liikennöivän vä-

häisen lossilautankin kantavuutta, huolimatta nautitusta runsaasta ateristiasta.

Illan tullen osa väestä jatkoi yhdessäoloa Kyyrönkaidassa, osa katosi Saimaan rantojen sokkeloihin pienimuotoisiin ”sukuparlamentteihin” kokoontuakseen jälleen sunnuntaina Ristiinan arvokkaaseen kirkkoon juhla-jumalanpalvelukseen. Liekö Pietari-kreivi ja vaimonsa Kristiina tunnistanut joukosta entisten alamaistensa piirteitä tuijottaessaan kirkkokansaa kirkon seinältä. Kirkonmenojen jälkeen moni näytti suuntaavan hiljaiselle vaellukselle sukunsa juurille kirkkomaalle.

Iltpäivällä kokoonnuttiin jälleen Kyyrönkaitaan juhla-lounaalle sekä vuosi- ja sukukokoukseen, jonka alussa kuultu musiikkiesitys ei ollut saada tolkkua sen enempää soittajan kuin soittimenkaan suhteen. Kuultu kappale oli kumminkin se, mikä pitikin, ja hyvin esitety olikin. Tavanomaisten rutiiniasioden tullessa näin kuitatuksi maininnalla, kuultiin myös katsaus sukuseuran taloudelliseen tilaan, joka todettiin myönteisesti hämmästyttäväksi, kehittyen myöhemmin järkyttäväksi ja edelleen jatkossa positiiviseksi päänsäiväksi. Lähtökahvien jälkeen väki alkoi kauniissa auringonpaisteessa hankkiutua kukin omalla tahollaan päätäten vakain tuumin kokoontua Oulun seudulle verestämään vanhoja muistoja ja tuttavuuksia.

Markku Väänänen, Raattama

Amerikan Väänäset kolmessa polvessa juurillaan Reittiöllä

Martin Waananen kirjoitti kirjeen jo aikaisin keväällä 2006 ja ilmoitti halustaan tulla heinäkuussa näyttämään lapsilleen sekä lastenlapsille ukin synnyinseutuja Reittiöllä. Kyse on siis Martinin isän Kalle Väänäsen kotimaisemisesta, josta tämä lähti Yhdysvaltoihin Michiganin osavaltioon joskus 1900 luvun alkupuolella. Tarkempaa tietoa ei osannut sanoa poikansa Martinkaan.

Kalle Väänänen oli syntynyt 5.11.1887 Lapinlahden Onkiveden kylässä, joka on nykyistä Nilsiää Reittiöllä. Pirttimäen talossa Reittiöllä hän on viettänyt lapsuutensa vanhempiensa Eeva ja Simo Väänäsen sekä sisarusten kodissa, josta hän myöhemmin lähti Amerikkaan. Aluksi hän oli siellä metsä- ja kaivostöissä. Myöhemmin hän oli vaimonsa kanssa ostanut maatilan (farmin) Michiganista vuonna 1922. Siellä hän viljeli maata ja hoiti lypsykarjaa.

Kallea aikaisemmin oli lähtenyt hänen veljensä Heikki (s. 18.12.1878 Lapinlahden Onkivedellä) n. 1903 Yhdysvaltoihin metsä- ja kaivostöihin. Heikki ei jäänyt Amerikkaan, vaan yhdeksän vuoden kuluttua palasi takaisin kotiseudulleen. Vuonna 1912 Heikki avioitui ja osti Pirttimäen naapurista Niemelä-nimisen tilan, josta veljensä Kalle omisti puolet. Myöhemmin Heikki lunasti koko tilan itselleen.

Kalle ja Veera Väänäselä syntyi Michiganissa kuusi lasta, joista Martin (s. 2.9.1926) oli nuorin. Hän opiskeli maatalous- ja metsätiedettä ja väitteli kyseisen alan tohtoriksi. Hän

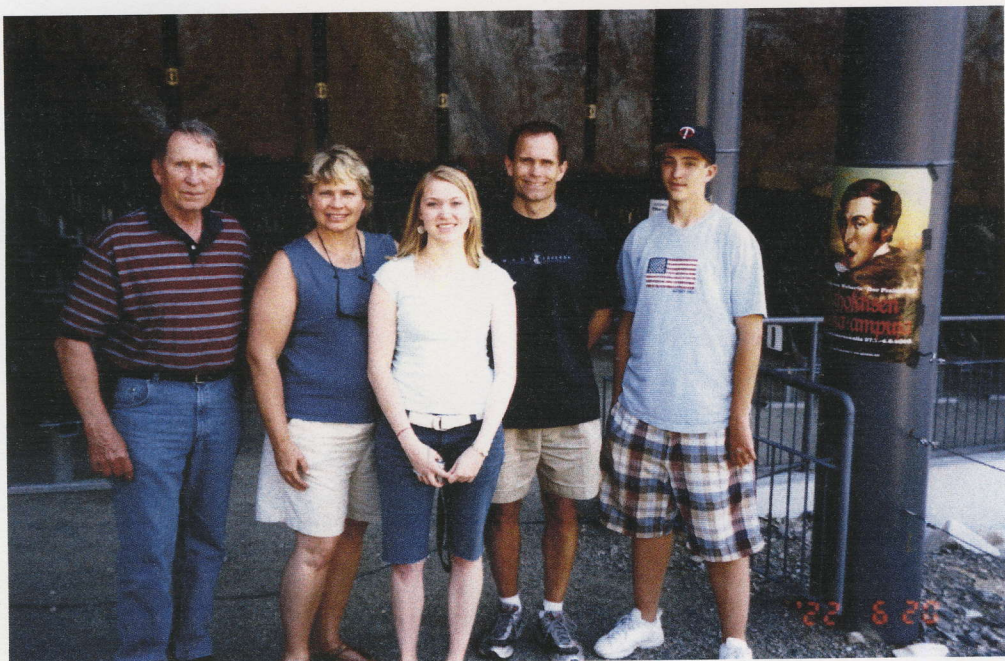
toimi Washingtonin osavaltion yliopistoissa professorina.

Martinin mukana Suomeen tuli hänen maisterityttärensä Wendy Elwood (50) ja tämän tytär Erin Elwood (22) sekä Martinin tohtoripoika Kurt (45) ja tämän poika Mark (15). Suomea osasi puhua vain Martin Waananen.

Kaukaiset vieraat kiertelivät Suomessa heinä- ja elokuussa 2006 reittiä Helsinki–Savonlinna–Nilsä–Kuusamo–Rovaniemi–Kaustinen–Kokkola–Vaasa–Turku–Helsinki. Nilsästä he tutustuivat kirkkoon ja halusivat osallistua jumalanpalvelukseenkin, olihan se Martinin isän kotikirkko. He tutustuivat Louhosareenaan ja kävivät hautausmaalla sekä sankarihaudoilla. Lisäksi he tutustuivat isoisän syntymäseutuun ja serkkuihin, joita täällä on useita. Martin oli käynyt jo aikaisemmin kolme kertaa Suomessa ja Reittiöllä sekä oli ollut vuoden stipendiaattina Helsingissä 1962–63, joten hän tunsi hyvin Suomen olot. Parasta matkalla oli ollut kotijuurilla käynti Nilsästä. Heille täällä käynti oli tunnepitoinen matka.

Martin Waananen seuraa edelleen paljon Suomen asioita Internetistä ja televisiostakin. Hän pysyy hyvin ajan tasalla Suomen kehityksestä. Hän pitää paljon yhteyttä myös sukulaisiin Suomessa.

Eila ja Tauno Väänänen

Nilsin Louhosareenalla, vasemmalta Martin, Wendy, Erin, Kurt ja Mark

Eila ja Tauno Väinänen (keskellä) Niemelän pihalla Kalle ja Heikki Väinänen perillisiä

Assar Väänänen palkittiin vuosikokouksessa Lahdessa

Sukuseuran vuosikokous pidettiin 19.3.2006 Lahdessa Hiihtomuseon nykyaikaisessa auditoriossa. Kokouspaikka oli erinomainen. Ruokailun ja kahvin aikana voitiin ihailla Lahden kaunista hiihtostadionia.

Vuosikokouksessa hyväksyttiin edellisen vuoden toimintakertomus ja tilinpäätös sekä vuoden 2006 toimintasuunnitelma ja talousarvio. Lisäksi käsiteltiin henkilövalinnat ja sukututkimusta.

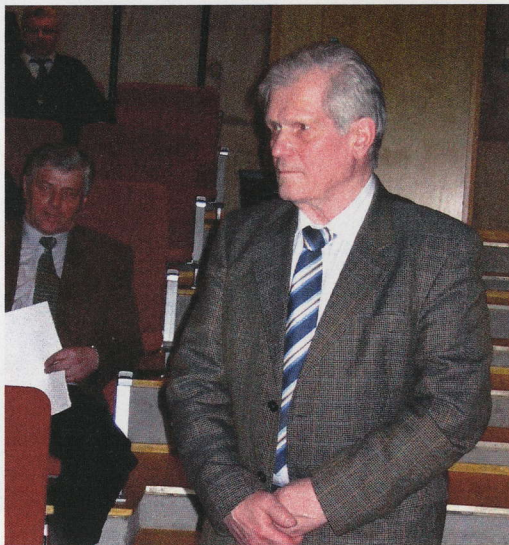
Sukukokouksessa kesällä 2005 valittiin seuran esimiehet ja nyt valittiin hallituksen jäsenet henkilökohtaisine varajäsenineen. Sukuseuran esimiehenä on Pentti Väänänen Tampereelta, ensimmäisenä varaesimiehenä toimii Juhani Väänänen Helsingistä ja toisena varaesimiehenä on Sinikka Aaltonen Helsingistä. Hallituksen jäseniksi valittiin Jari A. Väänänen Kuopiosta (henkilökohtainen varajäsen Markku Väänänen Nilsistä), Heini Kapanen Helsingistä (Marjatta Liljeström Kauniaisista) ja Pentti Väänänen Oulusta (Markku Väänänen Piekänmaalta)

Kokous hyväksyi hallituksen suunnitelman julkaista vuoden 2006 aikana Väänästen sukupuu numero 13, joka postitetaan kaikille jäsenille. Hallitus käynnistää seuran historiikin kirjoittamisen ja aloittaa kesällä 2007 Pietariin tehtävän matkan valmistelut. Samoin hallitus valmistelee syksyllä 2007 pidettäviä sukuseuran 70-vuotisjuhlia. Stipendejä jaetaan perinteisesti myös vuonna 2006.

Jäsenmaksuksi päätettiin 10 euroa vuodelle 2006 ja ainaisjäsenmaksuna säilyy 170 euroa.

Sukututkija Assar Väänänen palkittiin stipendillä pitkäaikaisesta ja tuloksekkaasta sukua kylätutkimuksesta. Assar Väänänen on kirjoittanut muun muassa 370-sivuisen Oulun seudun Väänästä kertovan sukuhistorian *Väänästen Varsiteiltä*. Sukuseura on julkaissut kirjan Väänästen sukupuu -sarjassa numerolla 12.

Pentti Väänänen

Stipendillä palkittu Assar Väänänen

Jari A. Väänänen esitteli hyvin hoidettua taloutta

Vuosikokouksen yleisöä